DONDERDAG 2 JULI 1998
43ste JAARGANG - Nr. 27 - 35 Fr.
VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

WIJ

E. Peustjens

158 kiezers maken verschil

In drie gemeenten, Bauraing, Sint-Niklaas en Bouchout, werd zondag jl. een referendum gehouden. Drie keer keerde de lokale bevolking zich tegen een eerder genomen beslissing van de bestuurders. Telkens werd dus een 'correctief' referendum georganiseerd.

In het Waalse Bauraing lag het resultaat voor de hand. Aan de bevolking werd gevraagd of ze ermee kon instemmen dat laagradioactief afval in de achtertuin wordt opgeslagen. Voor weinigen is dat een aantrekkelijk vooruitzicht. De meeste inwoners wensen dat dit soort afval 'ergens anders' terechtkomt. Waarheen het afval nu terecht moet, is een open vraag. In Bauraing oversteeg het probleem het lokale niveau. Op dat moment is een gemeentelijk referendum niet op zijn plaats. Het schepencollege van Bauraing had aan de *Nationale Instelling van Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen* (NIRAS) een verlaten militaire basis aangeboden om het afval op te bergen. Het schepencollege meende dat dit de volksgezondheid niet zou schaden en de werkgelegenheid zou aanzwengelen. Plaatselijke milieuverenigingen en de oppositie klommen op de barricaden. Ongeveer 65% van de lokale bevolking floot het schepencollege terug. Vooral de hoger geschoolden namen aan het referendum deel. Zij hebben minder last van werkloosheid. Het probleem wordt met het referendum niet opgelost, wel integendeel. Geen enkele gemeente zal het nog aandurven om dergelijke onpopulaire maatregelen te nemen. In feite komt met het referendum de lokaal overstijgende problematiek van het opslaan van radioactief afval terug op de federale agenda. Dat wordt een kluif voor later, veel later.

In Sint-Niklaas moet het schepencollege plannen voor de bouw van een ondergrondse parking onder de mat vegen. De garage onder de Grote Markt maakte deel uit van een geïntegreerd mobiliteitsplan. Het Sint-Niklase schepencollege had er beter aan gedaan voor de uiteindelijke beslissing het volledige mobiliteitsplan met de nodige informatie aan de burger voor te leggen. Lokaal SP-boegbeeld Freddy Willockx verzette zich met de andere oppositiepartijen Agalev en het Vlaams Blok tegen de ondergrondse garage. Aanvankelijk reageerde de meerderheid onhandig, zodat Willockx zich voor de volgende gemeenteraadsverkiezingen kon opwarmen. Van de 40% deelnemende burgers maakten 158 kiezers het verschil uit in het voordeel van de tegenstanders. Zij droegen ertoe bij dat een oplossing voor het Sint-Niklase mobiliteitsprobleem wordt verschoven tot na het jaar 2000...

(evdc)

WUIF MET WIJ JAAK UIT IN STRAATSBURG!

Lees blz. 15 en schrijf in!

Patrik Vankrunkelsven staat inmiddels al meer dan acht maanden aan het hoofd van de VU. Tijd voor een uitgebreid gesprek in WIJ. Dit weekblad sprak met hem over ID21, de VLD, Agalev, de verkiezingen en nog veel meer. Lees blz. 5 t. e. m. 8.

Er moeten er van soorten zijn...

Op vele plaatsen zijn de vieringen van de Vlaams-nationale feestdag aan de gang, dit weekeinde draaien ze op volle toeren en tegen eind volgende week bereiken ze hun hoogtepunt. Er zijn er dit jaar weer "van soorten" om het op z'n Vlaams te zeggen. De culturele raad van Izegem, die in deze goede stede een 11 juli-driedaagse inricht, heeft na de vaststelling van wat er allemaal op het programma staat, de bevolking alvast gewaarschuwd: *,,Om iedereen de kans te geven om op zijn eigen manier Vlaanderens nationale feestdag te vieren worden ook dit jaar verschillende (o.a. volkse) activiteiten georganiseerd.''* Een greep uit het aanbod: een kampioenschap *manillen*, een vinkenzetting, chaotische toestanden in mime, een eucharistieviering en een toespraak gevolgd door receptie. Dit voorbeeld om aan te tonen hoe Vlaanderen - soms met veel verbeelding, soms krampachtig - op zoek is om zijn nationale feestdag stijl- en zinvol te vieren.

De tijd is (grotendeels) voorbij dat Guldensporenherdenkingen het bijna alleenrecht van nationalisten waren, of van cultuurfondsen die naar gelang hun strijdvaardigheid (of was het horigheid aan politieke partijen?) de passende initiatieven namen. Zo gebeurde het dat op eenzelfde dag en op eenzelfde plek drie, zelfs vier, vieringen werden georganiseerd. In gespreide orde aan Vlaamse beweging doen, was (is) voor flaminganten een aangenaam tijdverdrijf. Haast zoals in het liedje ,,Ieder met zijn hymne, ieder met zijn vlag''. Maar nee hoor, op de rode klauwen en dito tong na, ging het uiteindelijk allemaal om hetzelfde: de zelfbeschikking van de Vlaamse natie. Hoe snel deze er zou moeten komen en in welke radicale termen deze moest worden gesteld, behoorde tot het temperament van de spreker die voor de gelegenheid was ingehuurd.

Vanzelfsprekend zijn het de Vlaams-nationalisten geweest die 11 juli, vooral in moeilijke tijden, in ere hebben gehouden. Zij putten daarvoor uit 18de eeuwse dichtwerken die de helden van de Slag van Groeninghe een gestalte hebben gegeven. Later scherpten Conscience, Rodenbach, Gezelle en anderen de strijdvaardigheid nog meer aan. Vandaag kunnen we hun *gezangen* luchthartig beoordelen, maar hun verbeelding heeft wezenlijk bijgedragen tot de opbouw van onze identiteit, want deze dreigde te verdrinken in wat de *Belgische nationaliteit* had moeten worden. Een anachronisme dat in stand gehouden wordt in de eedformule die het nog steeds heeft over "de wetten van het Belgische volk". Alsof dat ooit zou hebben bestaan!

Met de groei van de Vlaamse autonomie kregen 11juli-vieringen andere accenten. Meer en meer gaven plaatselijke overheden hun adviesraden de opdracht een viering te organiseren in de hoop zoveel mogelijk burgers bij het gebeuren te betrekken. Dat deze feesten aanleiding kunnen geven tot een aardig potje discussie kan het debat over de zin van nationale feesten alleen maar stofferen. Wie 11 juli-vieringen kan vergelijken weet dat tussen het aanbod koren en kaf zit. Een radicale viering brengt niet altijd zoden aan de dijk, zoals een Vlaams-nationaal feest gekopieerd van een Belgisch-nationaal ook geen waarde heeft. Dat de vele initiatieven van *Vlaanderen-Europa 2002* niet allemaal van hetzelfde gehalte zijn, mag ons niet weerhouden ze de steun te geven waar nodig. Ook mensen die niet graag kleur bekennen moeten betrokken worden in de hoop dat ook zij een graantje meepikken van de betekenis van 11 juli.

De stijl om de Guldensporenslag te gedenken is niet meer deze van pakweg 25 jaar geleden, in tal van werkmiddens is 11 juli zelfs een betaalde vakantiedag. Toch wordt deze feest-dag best gebruikt om na te denken over de staat én de toekomst van de Vlaamse natie. Dat dit ogenblik van reflectie samengaat met een feestmoment hoort bij de aard van ons volk en moet in ere worden gehouden.

,,Als ik aan Vlaanderen denk zie ik altijd een leeuw, als ik een leeuw zie denk ik nooit aan Vlaanderen." De boutade is van Karel Jonckheere, en is in die mate juist dat niet de kwade aard van het dier aanspreekt, maar de inhoud waarmee wij het begrip *natie* invullen.

We willen deze stelling plaatsen tegenover de plotse opstoot van Belgicisme teweeg gebracht door het optreden van de Rode Duivels. Een uitbarsting die, ondanks de papieren campagne van de Federale Voorlichtingsdienst en de onredelijke inspanningen van de krantenuitgevers, even vlug is gaan liggen als hij kwam. Een redelijk nationaal gevoel wordt niet opgeklopt als slagroom, maar wordt gevoed vanuit het hart en het verstand. Door eigenwaarde, door geloof in de toekomst, door samenhorigheid tussen individu en groep, door hartelijkheid vanwege de groep naar andere groepen.

Een nationale feestdag die deze begrippen huldigt, is zinvol. En dan is wat op het programma staat niet zo belangrijk.

Maurits van Liedekerke

Studeer je rijk?

De gemeente Riemst is zinnens om het wetenschappelijk werk over de eigen gemeente een duwtje in de rug te geven. Dat meldde Het Belang van Limburg. Het schepencollege heeft beslist om aan studenten die een wetenschappelijk waardevol (eind)werk over de gemeente maken, financieel te steunen. Ook werken die bijdragen tot een betere besluitvorming komen in aanmerking voor de premie. Tot 35.000 fr. trekt Riemst uit voor ijverige studenten. De Oost-Vlaamse An van Herck is het eerste prijsbeest: haar werk over het 'agrarisch bouwkundig patrimonium' maakt het de gemeente immers gemakkelijker om vragen te beantwoorden over de waarde van gebouwen. Misschien ook een ideetje voor andere gemeenten?

Potverdekke!

Potverdekke! It's great tot be Belgian,
I'm not English, I'm not French and I'm not Dutch,
I'm not Spanish, Portuguese or German,
I'm Belgian so thank you very much!
As I walk along the street, with my mayonnaise and frites,
You can tell I'm happy as can be.
With my Duvel in my hand then you must understand,
I'm Belgian so nothing worries me!

Refrein en eerste strofe uit het carnavaleske 'Potverdekke', een lied van *Mr. John*, een Engels ingenieur in Brussel.

DOORDEWEEKS

- De overzichtstentoonstelling 'René Magritte' trok bijna 300.000 **bezoekers**.

- Het Vlaams parlement heeft het decreet over de vrije **radio's** meerderheid tegen minderheid goedgekeurd. Lokale radio's mogen voortaan ketens vormen en uitzenden in stereo.

- De VRT-**nachtradio** wordt ingrijpend veranderd. De uitzendingen zullen niet meer op alle stations hetzelfde zijn.

- De Belgische **fiscus** zal zijn Nederlandse collega helpen met het opsporen van rijke Nederlanders die middels een fiscaal truukje belastingen op hun pensioengelden ontduiken.

- Het Vlaams parlement vindt het niet nodig om een parlementaire onderzoekscommissie op te richten om eventueel **gesjoemel** met de scheepskredieten te onderzoeken. Het voorstel was ingediend door de VU en werd gesteund door de voltallige oppositie en Jef Sleeckx (SP). Een lid van het Vlaams Blok, Jan Penris, stemde niet mee en voorkwam daarmee een voor de oppositie zekere overwinning.

- De zgn. **SM-rechter** is ook zijn pensioenrechten kwijt. De rechter uit Mechelen werd veroordeeld voor SM-praktijken met zijn daarmee ten volle instemmende echtgenote.

- Daniël Demarez, een berucht figuur uit de hormonenmaffia, is veroordeeld tot 9 jaar **cel**.

- Bij de Vlaamse overheid werden 7 **ambtenaren** ontslagen. 365 werden er beloond met een premie.

- Engelse voetbal-**supporters** trekken een spoor van vernieling door Oostende.

- Een discotheekuitbater en zijn portier zijn **veroordeeld** voor inbreuken op de wet tegen racisme. Beiden kregen drie maanden celstraf.

- Een nieuwe variant van het AIDS-virus is niet te behandelen met de zgn. **cocktail** van medicijnen die tot op heden wel effectief bleek.

BOECHOUT

Een derde referendum werd zondag jl. in Boechout georganiseerd. De plaatselijke bevolking werd gevraagd of ze akkoord ging met de plannen van het gemeentebestuur voor de bouw van een nieuwe bibliotheek op het *Jef Van Hoofplein*. De meerderheidspartijen Agalev, VLD en CVP ondersteunen de bouw. Op initiatief van de lokale VU-voorzitter *Koen T'Sijen* werd beslist om het plan via een referendum aan de goedkeuring van de bevolking voor te leggen.
Burgemeester *Albert Mariën* (VLD) gaf de Boechoutenaren niet eens de kans om een weloverwogen oordeel te vellen. Hij en Agalev-schepen *Greet Claessens* presteerden het om een uiterst subjectieve informatiebrochure op te stellen. Na een klacht van de VU verwierp Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden *Leo Peeters* (SP) de infobrochure. De minister droeg op elke beslissing van het Boechoutse gemeentebestuur die naar het resultaat van het referendum verwijst onmiddellijk te vernietigen.

HOOGHARTIG

Toch ging het referendum door en kwam zelfs bijna 50% van de Boechoutenaren opdagen. 74% daarvan of 36% van het totaal aantal kiesgerechtigde Boechoutenaren verzette zich tegen de plannen van het gemeentebestuur. Andermaal stelde de Boechoutse burgemeester zich bijzonder hooghartig op. Hij is van oordeel dat 40% van het totaal aantal kiesgerechtigde Boechoutenaren een negatief oordeel moesten vellen opdat de beslissing zou worden teruggetrokken. Dat druist in tegen de logica. In Gent, zoals in nog andere gemeenten, werd beslist dat het resultaat van het referendum bindend zou zijn wanneer 40% van de kiesgerechtigde bevolking zou komen opdagen en de beslissing zou worden verworpen wanneer een meerderheid van die 40% daarom vroeg.
De Boechoutse 'burgervader' houdt liever geen rekening met het duidelijk signaal van zijn ingezetenen. Als er al gevolg moest worden gegeven aan het resultaat van een referendum, handelend over een specifiek lokaal en in omvang beperkend probleem, dan was het wel in Boechout. „*In feite*", aldus T'Sijen, *pleegt de Boechoutse meerderheid politieke zelfmoord.*"

OPEN STADSLIJST

Er is andermaal een nieuwe wending ontstaan in de pogingen om onder de Brusselse Vlaamse partijen een 'Open Stadslijst' te vormen voor de komende verkiezingen van de Brusselse hoofdstedelijke raad. Begin mei 1998 riep *Vic Anciaux* Agalev op om samen met ID21 en onafhankelijken een Open Stadslijst samen te stellen. Agalev bleef drie maanden lang de kat uit de boom kijken en onderhandelde nu eens met VU, dan weer met de SP. Daarop voelde ook de SP zich geroepen om via de bemiddelaar *Christian Kesteloot* een lijst te vormen met VU, Agalev, ID21 en onafhankelijken. Op 16 jl. besliste het VU-arrondissement Brussel om niet op deze uitnodiging in te gaan. De VU-Brussel wenst ook de progressieve vleugel van de Brusselse VLD in de persoon van *Guy Vanhengel* bij het project te betrekken. Er werd benadrukt dat de open stadlijst niet de vorm van een kartel zou aannemen en dat er een tweetalige campagne zou worden gevoerd.

AP

Dominee Paisley wil geen peis en vree...

Redmond

LINKS OFFENSIEF

De Brusselse SP heeft laten weten niet te willen samenwerken met de VLD. De Brusselse sociaal-democraten gaan gesprekken voeren met Agalev. Precies hetzelfde doet zich voor aan Franstalige zijde. In Brussel én Wallonië willen ook Ecolo en PS een gemeenschappelijk programma uittekenen. Ze nodigen daarbij PSC-voorzitter *Philippe Maystadt* uit om samen een links offensief in te zetten tegen de Franstalige liberalen.
VLD-voorzitter *Guy Verhofstadt* wil wel op de uitnodiging van VU, ID21 en een twintigtal onafhankelijken ingaan. Daarbij zal VLD-politica *Annemie Neyts* zich als gesprekspartner aandienen. Door de inbreng van ID21 en de onafhankelijken wordt er naar meer dan een louter kartel tussen partijen gestreefd. Overigens mag de eventuele Brusselse samenwerking tussen VU en VLD niet als een voorbode worden gezien van een gemeenschappelijke nationale of Vlaamse lijst van beide partijen.

REPRESSIEDECREET

Verleden week dinsdag heeft de Vlaamse regering het repressiedecreet bekrachtigd en afgekondigd. Het decreet werd in het Vlaams parlement door CVP, VU en Vlaams Blok goedgekeurd. Tijdens de persconferentie na het wekelijkse regeringsberaad benadrukte minister-president *Luc Van den Brande* (CVP) dat het om een 'gevoelige materie' gaat. Hij vroeg de tegenstanders van het decreet om juist te lezen wat in het decreet staat en beloofde bijkomende tekst en uitleg te verschaffen.
De Vlaamse vice-president *Luc Van den Bossche* (SP) was niet opgezet met het commentaar van de minister-president. In het Vlaams parlement stemde de SP-fractie tegen het repressiedecreet. Van den Bossche zei dat het door de Vlaamse regering bekrachtigde decreet geenszins als een 'politieke daad' mag worden aanzien. De regering, aldus de SP-minister, kon niet anders dan de stemming in het Vlaams parlement eerbiedigen en de SP wenste de noodzakelijke consensus binnen de Vlaamse regering niet op de helling te zetten.
Van den Bossche zei evenwel zich te „zullen schikken naar een eventuele uitspraak van het Arbitragehof." De federale regering, de Franse gemeenschap en het Waals gewest dienden bij het Arbitragehof klacht in tegen het repressiedecreet. Officieel omdat het Vlaams parlement zijn bevoegdheden zou hebben overschreden, in feite komt de klacht neer op een politieke daad. Opmerkelijk is dat de CVP met een gespleten tong spreekt. In het Brussels parlement keurde CVP met PRL-FDF, PS, PSC en SP een resolutie goed waarin de Brusselse regering wordt op-

Waarde Heer Hoofdredacteur,

Vriend De Liedekerken, mag ik u aanraden om de 'Viagra'-pillen niet meer te promoten bij uw lezers. Ik heb daar zo mijn redenen voor die ik u nu met de nodige omstandigheden zal uiteenzetten.

Zoals zovelen had ik mij ingeschreven voor een reis naar Bordeaux om aldaar de wedstrijd van de Rode Duivels tegen de Mexicanen te gaan volgen. Samen met onzen Adam hadden wij een ticketje kunnen bemachtigen door het winnen van de 'Rode Pepers Eters'-wedstrijd in 'De Meter'. Omdat de Rooie Rutten betrapt werd op gefoefel met die van hem werd uw dienaar tot winnaar uitgeroepen. Met een brandend gevoel in de keel weliswaar heb ik dan de eerste prijs, zijnde twee tickets, in ontvangst genomen.

Bij het vertrek in Brussel-Zuid waren alle stamgasten van De Meter meegekomen om ons uit te wuiven. Zelfs de Bruine Maesen was erbij en hij leek tot tranen toe bewogen. Dat dat van het lachen was, kwam ik pas te weten nadat ik het door zijn vrouw gemaakte lunchpakket had opgegeten. Het brandend gevoel dat mij daarop besloeg is met geen woorden te beschrijven: met uitzondering van mijn haar, ging werkelijk alles rechtop staan.

Tot daar niets aan de hand, zo zoudt gij denken, vriend De Liedekerken. Alleen ging het hevig mis bij het fouilleren bij de ingang van het stadion. Of 'mesjeu' even mee wilde meekomen. Onzen Adam – gekleed in het sjalleke dat ons Ludwina nog raprap had gebreid voor de begrafenis van Boudewijn – wist niet waar hij het had. „Mijn papa heeft geen vlaggenstok en zeker geen wapen bij zich!" riep hij verdrietig, maar dat mocht niet baten. De jong heeft de wedstrijd alleen mogen zien. Daar dampt mij de koekoek!

Uw verontwaardigde

De Gele Geeraerts

P.S. Hebt gij de Bruine Maesen soms gezien?

gedragen klacht in te dienen tegen het decreet. In de Senaat weigerden de CVP-senatoren om dezelfde stap te ondernemen.

ID21

Zaterdag jl. heeft de vernieuwingsbeweging *ID21* van *Bert Anciaux* uit 33 kandidaten 20 bestuursleden verkozen. De VU, die de komende weken gesprekken met ID21 zal voeren, had daarop aangedrongen. Een vijftal personen van het ID21-bestuur zal met VU-vertegenwoordigers onderhandelen. In het ID21-bestuur zetelen heel wat jonge krachten waaronder studenten, enkele ondernemers, een ambtenaar, werknemers uit de privé sector en beoefenaars van vrije beroepen. Daartoe behoren o.m. de voormalige Agalev-jongere *Angelo Callant*, de advocaat *Bruno Schoenaerts*, *Pieter Vandekerckhove* van het *Centrum voor Politieke Vernieuwing*, *Vincent Van Quickenborne* van *Triangel*, *Eva Clarysse*, *Martine Goossens* en *Els Van Weert* de woordvoerder van Bert Anciaux.

WANGEDROCHT

In de kamercommissie Binnenlandse Zaken hebben de Franstalige partijen samen met CVP, SP en Agalev een wetsvoorstel goedgekeurd dat partijen, waarvan de leden zich schuldig maken 'aan door racisme of xenofobie ingegeven daden' straft met de inhouding van dotatie voor minimum drie maanden en maximum een jaar. Eerst moet een vierde van de leden van de parlementaire controlecommissie op de partijfinanciering van oordeel zijn dat een bepaalde partij racistisch handelt. De PS, inititiatiefnemer van het voorstel, wou dat deze leden meteen tot de intrekking van de dotatie overgingen. Op die manier zouden de democratische partijen tegelijk als rechter en partij handelen. De andere partijen vonden dat ongepast, zodat in een tweede fase het bindend advies van een rechtscollege zal worden gevraagd. Het college zou dan samengesteld zijn uit de voorzitters van het Arbitragehof, het Hof van Cassatie en de Raad van State.

Het voorstel is uitdrukkelijk tegen het Vlaams Blok en het Front National (FN) gericht. Wordt twee jaar na elkaar de straf tegen het Blok uitgesproken dan is deze partij zo goed als failliet. De vraag rijst of dat de aangewezen methode is om racisme tegen te gaan. Het voorstel lijkt eerder op een wangedrocht. Er is geen eensgezindheid over wat onder racisme moet worden verstaan want de reeds bestaande antiracismewet werkt niet naar behoren, zodat men beter deze wet had verfijnd. De antiracismewet is overigens, zoals het hoort, niet enkel van toepassing op een partij, maar ook op iedereen die racistische daden stelt. Opmerkelijk ook is dat onder een racistische partij niet enkel een lijst, kandidaten en verkozenen, maar ook 'een component' wordt verstaan. Wie zijn die componenten?

De VU keurde het voorstel niet goed. De kamerleden waren van oordeel dat de 'gelegenheidswetgeving' tot andere willekeurige besluiten kan leiden. Welke andere beweging of partij dan het Vlaams Blok, zo vraagt men zich af, zal morgen als politiek 'incorrect' worden beschouwd? Overigens zijn de meeste Vlaamse commentatoren van oordeel dat men beter de oorzaken van racisme zou bestrijden. Het voorstel moet bovendien nog goedgekeurd worden in de plenaire vergadering. CVP-voorzitter *Marc Van Peel* liet reeds verstaan 'niet gelukkig' te zijn met de inhoud van het voorstel.

P. Van Belle

Binnenkort een referendum over de bondscoach?

Redmond

Ogenschijnlijk geeft het Vlaams Economisch Verbond (VEV) het Belgisch overlegmodel nog een laatste kans. In feite pleit het VEV voor het totale Vlaams overleg.

VEV trekt Vlaamse kaart

Het gaat niet goed met het Belgisch overlegmodel. De sociale partners slagen er niet in om sociale akkoorden af te sluiten. Structurele maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid werden niet genomen en zullen allicht niet meer worden genomen.. Bovendien rijst de vraag of een loonlastenverlaging van 100 miljard fr., verspreid over zes jaar, voldoende is om de werkgelegenheid aan te zwengelen. Alleszins wordt de verlaging van de loonlasten niet snel genoeg doorgevoerd, zodat België een concurrentieel nadeel oploopt tegenover de omringende landen. Bovendien blijven een hervorming en een alternatieve financiering van de Sociale Zekerheid uit. Kortom, meerdere noodzakelijke maatregelen om een duurzame en betaalbare werkgelegenheidspolitiek te voeren, worden niet of te laat genomen.

Daar zijn meerdere redenen voor. Al te vaak denken de sociale partners aan het eigen groepsbelang en niet aan het algemeen belang. Soms neigen bepaalde werkgeversorganisaties ertoe de sociale klok al te drastisch terug te draaien. Daartegenover zijn de positie en de invloed van de vakbonden verzwakt zodat deze weigeren zich grondig aan te passen aan de veranderde arbeidsmarkt en nieuwe onderhandelingstechnieken. Bovendien zijn de economische omgevingsfactoren in de regio's dermate verschillend dat er zich binnen de deelstaten een specifiek sociaal-economisch beleid opdringt. Vooral de socialistische vakbond wil dat niet inzien. Deze weigering gaat gepaard met het doctrinaire geloof in negentiende eeuwse economische wetmatigheden. De Vlaamse vleugel van het ABVV moet zwijgen, hoewel heel wat militanten de dreigende en verouderde taal van de Waalse syndicalisten grondig beu zijn. Het ABVV snijdt in eigen vlees, hetzelfde overkomt het *Verbond van Belgische Ondernemingen* (VBO) dat geplaagd door communautaire twisten en rigide standpunten aan belang inboet.

Vandaag voert het *Vlaams Economisch Verbond* (VEV) het hoge woord. Niet toevallig hebben de tien belangrijkste werkgeversfederaties zich gewestelijk opgesplitst. Binnen de christelijke vakbond groeit de interesse voor communautaire eisen en de bereidheid om het Vlaams sociaal overlegmodel gestalte te geven. Dat zint de federale regering niet. Zo heeft de ministerraad op aandringen van minister van Arbeid *Miet Smet* (CVP) een wetsontwerp goedgekeurd dat bepaalt dat tijdens de sociale verkiezingen van 2000 de enige echte taalgesplitste vakbonden, de bediendevakbonden, één lijst moeten vormen.

De voorzitter van het VEV, *Karel Vinck*, denkt in een andere richting. Op het jongste VEV-congres herhaalde hij zijn dreiging dat indien de federale onderhandelingen tussen de sociale partners andermaal mislukken, uitgekeken moet worden naar een Vlaams overlegmodel. Ogenschijnlijk wil Vinck het Belgisch overlegmodel nog een laatste kans geven. In feite brak hij een lans om in 1999 te streven naar een specifiek en aanvullend Vlaams sociaal overlegmodel. *„Het uitblijven van een federaal sociaal akkoord is te wijten aan het eeuwig zoeken naar compromissen van tegengestelde uitgangspunten en belangen, van ideologische en corporatistische geschillen inzake sociaal-economische beleidsvisie. De sociale partners lopen vast in het conflictmodel van de negentiende eeuw."*

Karel Vinck wil met deze vaststelling aangeven dat de onbeweeglijke sociale partners als het VBO en het ABVV weigeren in te spelen op de veranderende economische omgevingsfactoren. Daarom kunnen de federale sociale partners nog enkel de federale regering adviseren over het macro-economisch beleid en over de arbeidsmarkt. Binnen de Vlaamse bedrijfstakken en ondernemingen moeten de sociale partners, lees: het ACV en het VEV, over concrete sociaal-economische banenplannen onderhandelen. Sectoriële akkoorden kunnen beter inspelen op de regionale verschillen en de troeven binnen de verschillende bedrijfstakken. In de regionale sectoriële akkoorden ziet het VEV een tussenstap om naar het totale Vlaams overleg te evolueren en om de invloed van de politiek op het economisch gebeuren tot het essentiële te herleiden. Karel Vinck stak bovendien niet onder stoelen of banken dat Vlaanderen over meer fiscale en parafiscale autonomie moet beschikken. Belangrijk ook is dat het VEV onomwonden pleit voor de defederalisering van de gezondheidszorgen en de kinderbijslagen.

(evdc)

Stof tot spreken

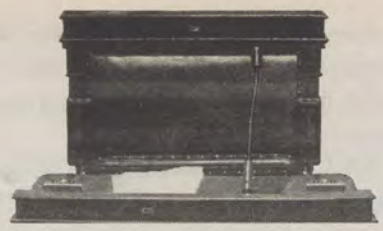

Binnen enkele jaren heerst er in Europa naar alle waarschijnlijkheid een totaalverbod op tabaksreclame. Ook België kent zo'n wet en naar goede gewoonte is de wetgever weer niet al te duidelijk geweest. Dat stelde ook kamerlid Thierry Detienne (Ecolo) vast. Hij citeert: „Als reclame en sponsoring worden beschouwd elke mededeling of handeling die rechtsreeks of onrechtstreeks tot doel heeft de verkoop te bevorderen, ongeacht de plaats, de aangewende communicatiemiddelen of de gebruikte technieken." Hoe kan deze wet worden toegepast voor reclame op het Internet? En wat met producten die reeds geruime tijd onder dezelfde merknaam als een tabaksproduct op de markt worden gezet? Zoals Detienne kijken wij belangstellend uit naar het antwoord van minister Colla. We houden u op de hoogte.

◆ WETSTRAAT ◆

In het Vlaams parlement ontstond verleden week dinsdag een heftig debat over de aanpassing van de begroting 1998. De Vlaamse regering trok 3 miljard fr. extra uit voor economische expansiesteun. De oppositie beschouwt dit als een onnodige maatregel en wenst dat meer geld wordt uitgegeven voor infrastructuur.

Vlaanderen verliest belangrijke troeven

De expansiesteun voor bedrijven is één van de weinig strikt economische bevoegdheden die het Vlaams parlement in handen heeft om de concurrentiestrijd met andere landen en regio's aan te gaan. Bedrijven kunnen bij de Vlaamse overheid investeringsdossiers indienen. Na goedkeuring van de dossiers komen de niet verlieslatende bedrijven in aanmerking voor financiële steun. De Vlaamse regering trok tijdens de budgetcontrole 1998 zo'n 3 miljard extra uit voor dergelijke steun. Vooral de CVP is deze maatregel genegen, de socialistische coalitiepartner stelde zich daarover ernstige vragen. SP-fractieleider *Robert Voorhamme* eiste dat „heel de besluitvorming over expansiedossiers herzien wordt." Voorhamme kreeg applaus van de oppositie toen hij stelde dat „we samen met minister van Economie *Eric Van Rompuy* (CVP) standpunten over de expansiewetgeving moeten innemen. Dit moet al in de begroting van 1999 zichtbaar zijn, zoniet gaat het ten koste van de echte prioriteiten. Dit kunnen wij niet aanvaarden in dit laatste legislatuurjaar."

ZAKENREIZEN

Nog feller dan de SP trokken de oppositiepartijen van leer tegen de economische expansiesteun. VLD-fractieleider *André Denys* meende dat deze steun enkel aan de belangen van het *Nationaal Christelijk Middenstandsverbond* (NCMV) voldoet en geenszins tot meer werkgelegenheid leidt. Samen met de andere oppositiepartijen achtte hij de economische expansiesteun voorbijgestreefd, want enkel aangewezen bij hoge

P. Deprez

Chris Vandenbroeke: „Als Vlaanderen het centrum van de wereld wil zijn, mogen we het niet verder laten dichtslibben."

intrestlasten. Vlaams parlementslid en gemeenschapssenator *Chris Vandenbroeke* noemde het 'onbegrijpelijk' dat de Vlaamse regering tijdens de periode van economische recessie de expansiesteun afremde en vandaag tijdens een periode van economische groei deze steun optrekt. Daartegenover moet er, aldus Vandenbroeke, vooral geld vrijgemaakt worden voor andere prioriteiten. Daartoe hoort het stimuleren van omgevingsfactoren zoals een verbetering van de infrastructuur. *„Tijdens de bespreking van de begroting 1998 heeft de VU amendementen ingediend om meer middelen voor investeringen in infrastructuur vrij te maken. De amendementen werden niet goedgekeurd, maar later wel overgenomen door een aantal jonge collega's van de CVP-fractie. Deze zijn nu tevreden met slechts beperkte bijkomende investeringen voor infrastructuur. Als Vlaanderen het centrum van de wereld wil zijn, mogen we het niet verder laten dichtslibben. Buitenlandse Handel en Export Vlaanderen is één van de paradepaardjes van onze minister-president. We horen hem zo vaak verklaren dat het aantal zakenreizen is toegenomen. Nochtans is de verhouding van de export tegenover het bruto regionaal product en de import op vijf jaar tijd van 44 naar 42% gedaald. We verliezen dus belangrijke troeven."*

OPLEIDINGSPLICHT

Een andere belangrijke troef voor Vlaanderen is dat het onderwijs aan de nieuwe economische wetmatigheden wordt aangepast. De Vlaamse regering laat dit na en durft bovendien niet tegen de gevestigde belangen ingaan. Zo zijn de hervormingen in het onderwijs de zoveelste evenwichtsoefening tussen CVP en SP geworden. Er blijven overigens niet minder dan vier verschillende netten bestaan. Daardoor verliest de Vlaamse regering het toekomstgericht denken uit het oog.
Chris Vandenbroeke: *„Meer dan 20% van de jongeren haalt geen diploma middelbaar onderwijs. De regering weigert om preventieve maatregelen te nemen en te investeren in een geïntegreerd en zelfs een geïndividualiseerd onderwijs. Ook het feit dat de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) 25.000 openstaande betrekkingen heeft waarvoor gewoon geen kandidaten te vinden zijn, toont aan dat de interactie tussen het bedrijfsleven en het onderwijs slecht verloopt. Het onderwijs reageert niet op de voorstellen van de bedrijven. Overigens is maar liefst 33% van de allochtonen werkloos. De Vlaamse regering wil daar slechts op lange termijn iets aan doen zonder concrete resultaten in het vooruitzicht te stellen. De VU stelt voor om het aantal werkloze inwijkelingen binnen de vijf jaar te halveren. Op tien jaar tijd willen we het aantal werkloze allochtonen op het niveau van die van de autochtonen brengen. Daarvoor zijn twee maatregelen nodig: investeren in het onderwijs en vooral in de zorgverbreding en een inburgeringscontract, zoals dat wordt voorgesteld door de VU'ers Herman Lauwers en Johan Sauwens. Een dergelijk contract omvat namelijk ook een opleidingsplicht in ruil voor trajectbegeleiding."*

(evdc)

War met aankoopdossiers Agusta?

In WIJ van 25 juni jl. berichtten we over de sluipende invloed van het Hof op de benoemingen bij de strijdmachten. Het Hof is ook tussenbeide gekomen om de sluiting van het Sint-Anna-Kwartier in Laken te verhinderen. De ministerraad zal op 1 juli beslissen de Lierse Cadettenschool of de *Voorbereidende Divisie van de Koninklijke Militaire School* (VDKMS) naar Laken te verhuizen.
Volgens VU-kamerlid *Fons Borginon* zal de voorziene verhuizing tot tal van problemen leiden. Zo staat geenszins vast hoe het onderwijs aan de Nederlandstalige officieren in Laken zal georganiseerd worden.
Overigens herbergt de Cadettenschool van Lier tal van belangrijke dossiers en archiefmateriaal, waaronder individuele dossiers van dienstplichtigen, allerlei strategische plannen én waardevolle aankoopdossiers. Door de huisvesting van de Cadettenschool in Lier wordt op een kosteloze manier gezorgd voor de bewaking van de naar schatting 27.000 strekkende meter archieven en dossiers.
Ondanks de verhuis van de Cadettenschool naar Laken weet minister van Landsverdediging *Jean-Pol Poncelet* (PSC) nog niet waar en hoe het legerarchief zal beheerd worden. Op een interpellatie van Fons Borginon wist de minister enkel te vertellen dat vier militairen het immense archief zullen bewaken.

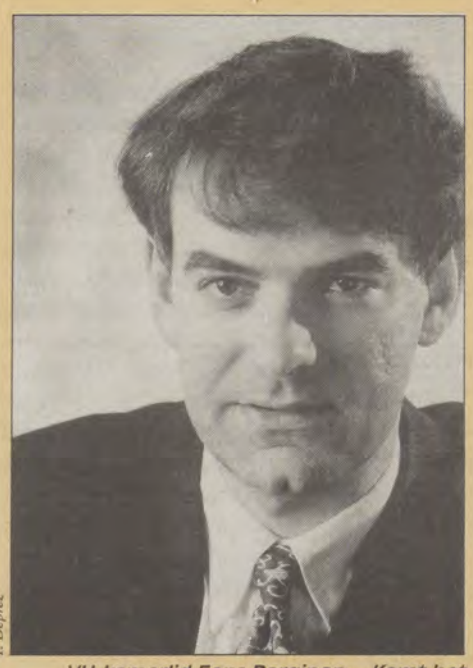

P. Deprez

VU-kamerlid Fons Borginon: „Komt het sommige politici misschien goed uit om de aankoopdossiers in verband met Agusta onbeheerd achter te laten?"

Fons Borginon: *„Vier militairen belasten met de bewaking van de dossiers, weekenddienst en feestdagen inbegrepen, is uiteraard een onmogelijke opdracht. In feite worden de dossiers onbeheerd achtergelaten. Voor het Agusta-proces moet nochtans worden geput uit aankoopdossiers die in de voormalige Cadettenschool opgeslagen liggen. De VU stelt zich de vraag of het sommige politici goed zou uitkomen om deze dossiers onbeheerd achter te laten?"*

(evdc)

'Ik wil nu echt parlementair werk doen'

Goed zeven maanden is hij al voorzitter van de VU. Tijd dus voor een gesprek in WIJ. Niet over de marathons die hij loopt, de wielerkoersen die hij wint of de doctoraten die hij haalt, maar over zijn ervaringen als partij-opperhoofd, over de constructie VU en ID21 en over de liefdesbetuigingen van de VLD aan het adres van de VU. De vragen waren kritisch, maar de interim-voorzitter beantwoordde ze allemaal, iets wat zelfs in het spelletje dat voetbal heet, niet meer gebeurt ...

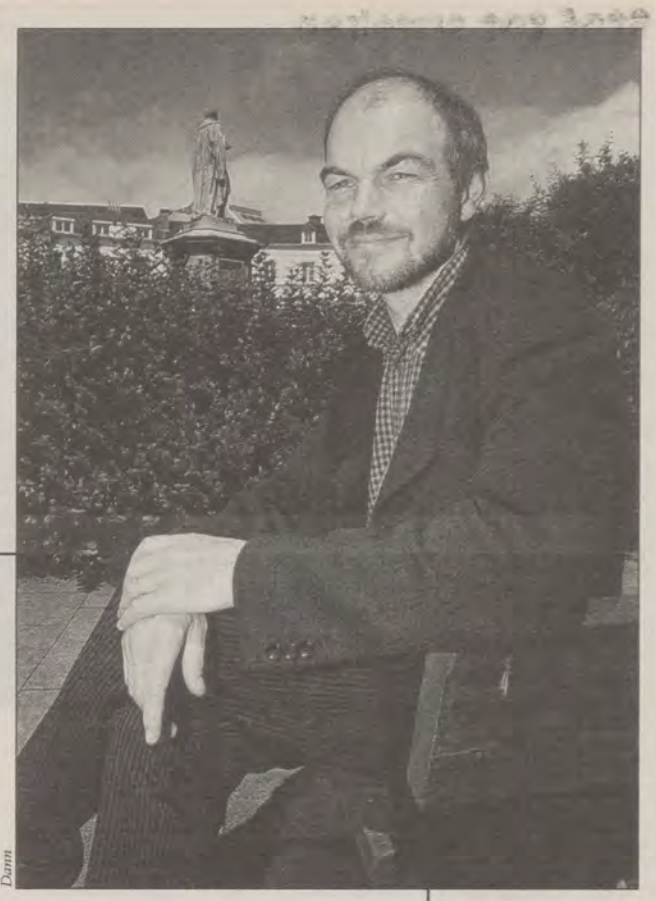
Dann

◆ INTERVIEW ◆

◆ **Hoe valt dat mee, zo voorzitter zijn?**

Patrik Vankrunkelsven: „Ik heb geaarzeld om deze taak te aanvaarden. Het is immers niet hetzelfde als een écht voorzitterschap. Ofschoon ik ondervoorzitter was, ben ik niet gekozen tot voorzitter. Daar kwam nog bij dat Bert eigenlijk wel en niet weg zou zijn. Voor de buitenwereld is dat een niet altijd even duidelijke situatie. Dat was moeilijk voor Bert en voor mij. Zeker om voor de pers enig 'gezag' als woordvoerder van de VU te krijgen. Het was tenslotte de bedoeling dat ik het voorzitterschap in al zijn volheid zou voeren. Het is evenwel niet gebeurd dat ik 'voorbijgestoken' ben. Dat is – en ik benadruk dat – dan ook enkel mogelijk geweest door de grote loyauteit van Bert t.o.v. mij en andersom."

◆ **U wordt vanzelfsprekend vergeleken met de vorige voorzitter. Men zegt dat u meer 'sérieux' heeft.**

PVK: „Sommigen proberen Bert na te apen. Het is inderdaad aanstekelijk om een succesvol iemand trachten te kopiëren. Maar dat lukt heel zelden. Ik heb dan ook - wetende dat ik op nogal wat vlakken van Bert verschil - nooit geprobeerd om hem na te bootsen. Wat dat 'sérieux' betreft: ik meen dat ook Bert voldoende sérieux heeft, al wil hij dat niet altijd tonen en legt hij accenten op andere aspecten. Hij komt anders over, maar inhoudelijk en m.b.t. dossierkennis heeft hij vaak genoeg aangetoond de zaken aan te kunnen."

EEN NIEUW MANDAAT?

◆ **Bent u nu de basis aan het leggen voor een volgend, 'echt' voorzitterschap?**

PVK: „Ook toen ik tegenkandidaat van *Jaak Gabriëls* was, heeft men van mij de 'coming man' gemaakt omdat ik haast vanuit het niets toch enige bekendheid heb gekregen. Ik heb in mijn politieke carrière soms nogal geaarzeld om sommige dingen al dan niet te doen. Zo heb ik vorige keer bij de parlementsverkiezingen van 1995 duidelijk laten verstaan dat ik mijn moment nog niet gekomen vond. Ik heb afgezien van de eerste plaats en heb de lijst geduwd die *Kris Van Dijck* naar het parlement bracht. Ik heb inmiddels wel geleerd dat je zoiets in de politiek niet te dikwijls kan doen. De mogelijkheden om kansen aan je te laten voorbijgaan zijn schaars."

◆ **Heeft u daar nu spijt van?**

PVK: „Ik heb in 1995 gewoon gezegd dat het niet paste: ik was pas burgemeester geworden, werkte aan mijn doctoraat, ... Ook dat heeft met mijn persoonlijkheid te maken: de verantwoordelijkheden die ik neem, wens ik correct uit te voeren."

◆ **Maar als er na de 'Moeder van alle Verkiezingen' op 13 juni '99 een nieuwe VU-voorzitter verkozen moet worden, bent u kandidaat? U weet inmiddels wat de job inhoudt.**

PVK: „Ik ken de functie, maar heel eerlijk: ik heb nog geen seconde stilgestaan bij een eventuele kandidatuur. Ik wil eerst voor mezelf duidelijkheid: als ik verder aan politiek wens te doen op nationaal vlak dan wil ik weten of dat kan in het parlement. Ik draai nu een tiental jaar mee in de top van de VU en heb daar veel energie ingestoken en er andere dingen voor laten staan. Ik heb het graag gedaan, maar nu wens ik wel echt parlementair werk te doen. De keuze voor Kamer of Vlaamse parlement is dan nog niet gemaakt.

In beide vergaderingen komen onderwerpen aan bod die ik zou willen bespelen. In de Kamer zijn dat o.a. de verdere staatshervorming en de Sociale Zekerheid, in het Vlaamse parlement liggen mijn interesses op het vlak van Ruimtelijke Ordening, mobiliteit, veiligheid."

◆ **Indien u een parlementair wordt, wordt u dus geen voorzitter.**

PVK: „Dat heb ik niet gezegd. Het is eerder uitzonderlijk dat een niet-parlementair toch voorzitter wordt van een politieke partij. Het is niet zo dat ik omdat ik parlementair werk wil doen, ik per definitie géén voorzitter wil worden. Maar nogmaals: ik heb er nog niet bij stilgestaan. Ik vind ook dat het voorzitterschap ten goede moet komen aan de partij."

◆ **En als de partij u nu vraagt om het voorzitterschap terug op te nemen.**

PVK: „Ik wil ook niet het lijdend voorwerp zijn. Ik moet niet 'gevraagd worden om'. Ik heb wel voor mezelf uitgemaakt dat ik genoeg draagkracht moet hebben. Als dat het geval is, zal ik niet 'Nee' zeggen.

Maar laat ons eerst de verkiezingen aanpakken. En ik hamer erop: zonder de rest van het programma onder de korenmaat te willen zetten, moeten we trachten om in 1999 opnieuw een belangrijke communautaire stap te zetten. Dat is echt mijn ambitie."

STRUCTUUR

◆ **Was u ook zo verrast dat Bert, zo vlak na het ledencongres, met ID21 zou beginnen?**

PVK: „Neen, ik niet. De manier waarop het naar buiten werd gebracht is inderdaad ongelukkig geweest. Maar de besluitvorming over congres en vernieuwingsoperatie is eigenlijk parallel gebeurd. We wilden een congres rond democratie houden, maar tegelijk was er het partijweekeinde in Vlissingen. Daar is met het partijbestuur over 'VU-Plus' gesproken. Het is dan aan het Dagelijks Bestuur om dat verder uit te werken. Dan is de idee gerijpt om die 'VU-Plus' in iets geloofwaardigs te laten uitmonden. Dat is ID21 geworden. Wat het tijdsschema betreft: we hadden de ID21-operatie bekend kunnen maken op het congres. Maar daarbij bestond de gezonde vrees dat de media de inhoud van dit congres ondergeschikt zouden maken aan de - toen nog naamloze - ID21-operatie. En ofschoon we klaar waren met het project, hebben we er dus bewust voor gekozen om met de bekendmaking ervan nog te wachten, juist om de inhoud van het congres ten volle aan bod te laten komen. Zelfs dat was voor sommigen te snel: zij beschouwden het als verraad."

◆ **Niet verwonderlijk toch: de VU houdt een congres dat inhoudelijk volledig gewijd was aan de democratie en dan verzwijgt u een voor de partij zo ingrijpend project.**

PVK: „Dat is inderdaad zo overgekomen en dat beseffen wij. Maar je kan zo'n druk bevolkt congres natuurlijk niet over zo'n zaken laten beslissen. Het is aan het Partijbestuur en de Partijraad om dat te doen. De beeldvorming was er echter een van 'Ze wisten het. Ze hebben niets gezegd. Dat is niet fair.' Het was haast letterlijk de samenloop van omstandigheden. Maar we konden de ID21-operatie, met het oog op de verkiezingen, ook niet al te lang meer uitstellen."

◆ **In Vlissingen werd er beslist dat er geen nieuwe structuur mocht komen.**

PVK: „Inderdaad. De besluitvorming die daar tot stand kwam was duidelijk: er moest iets gemaakt worden dat anders was dan de klassieke partijverbreding of vernieuwingsoperatie, het moest onafhankelijk zijn, Bert werd geacht om er een voortrekkersrol in te spelen, ... Maar het was zeker niet de bedoeling om met een sterk gestructureerd iets op de proppen te komen dat als het ware terug een partij zou worden. We kunnen wel zeggen dat daar een kleine evolutie gebeurd is, naar een grotere onafhankelijkheid. Ook al omdat Bert aanvoelde dat dit totaal ongeloofwaardig zou zijn als er niet voldoende afstand genomen zou worden van de VU. Maar alles is voortdurend in samenspraak met het partijbestuur en partijraad gebeurd. Wij hebben nooit onder stoelen of banken gestoken dat de uiteindelijke presentatie aan de kiezer gezamenlijk moest gebeuren. Natuurlijk: als ID21 dat niet wenst te doen, kunnen wij die mensen niet het mes op de keel zetten."

◆ **Dan bent u wel mooi 'in 't zak gezet' natuurlijk ...**

PVK: „Dan hebben wij heel wat energie gestoken in het maken van een concurrent. Dat is in theorie zo. Maar wij hebben vetrouwen in een positieve afloop."

◆ **U zal het hen bovendien niet kwalijk kunnen nemen: dan reageert u immers volgens de Oude Politieke Cultuur ...**

PVK: „Ik zeg niet wat zij moeten doen. Wij zullen hen wel zeggen dat Bert dankzij ons voor hen de springplank is geweest. Want hoe je het draait of keert: ID21 heeft *schwung* gekregen door Bert Anciaux. De VU heeft hen de nodige hefbomen, ook financieel, gegeven om werkelijk op het politieke toneel te verschijnen."

BEWEGING?

◆ **ID21 zou een beweging worden. Er zouden ook organisaties zoals de KWB aan gekoppeld worden. Uiteindelijk blijken het hoofdzakelijk individuele toetredingen. Dat leidt toch eerder tot een partij dan tot een beweging.**

PVK: „Ik weet dat het verschil daar een klein wordt. Ik zou ook niet beweren dat de operatie mislukt is omdat er enkel individuen toetreden. Er zijn ook belangrijke mensen toegetreden, zoals de voorzitter van de KAJ. Maar daar is

„Tot aan de verkiezingen kan ik me scharen achter een constructie met één overkoepelende alliantievoorzitter."

E. Peustjens

„De VU heeft ID21 de nodige hefbomen gegeven om op het politieke toneel te verschijnen. De VU heeft vroeger ook steun gekregen van mensen die haar een warm hart toedroegen."

P. Janssens

„De besluitvorming over congres en vernieuwingsoperatie is parallel verlopen."

weinig ruchtbaarheid aan gegeven. Er is ook een aantal mensen toegetreden die een achterban hebben en die iets betekenen, zij het misschien niet de grote groep die verhoopt was. ID21 is er hoe dan ook in geslaagd om heel wat mensen te doen nadenken over politiek. De piramide werd omgekeerd en dàt is essentieel. Waar partijen, ook de VU, normaal vertrekken van een aantal ideologieën, doelstellingen en daarmee mensen aantrekken, heeft ID21 de mensen gevraagd wat hún ideeën waren en die als het ware in de trechter te gieten om er de grootst gemene deler uit te halen. Als zij een partij wensen te worden die bijna als concurrent van de VU het strijdtoneel ingaat, dan denk ik dat zij hun eigen doodvonnis tekenen. Als zij alle steun van de VU verliezen dan wordt ID21 opnieuw één van de zovele partijen die nu opgericht wordt. En dan doen ze zichzelf de das om. Maar ik wil geen chantage plegen en ik denk dat als we het samen écht goed menen – d.w.z. echte politieke vernieuwing willen brengen, mét kans op slagen en gekoppeld aan een nieuwe stap in de staatshervorming – dat we dan geen verschillende groepjes mogen creëren. Dan moet je trachten de krachten te bundelen: dat is altijd de bedoeling geweest. Wij sluiten niet uit dat de bundeling nog groter wordt dan ze nu is."

◆ **Er werd ook gedacht aan het binnenhalen van mensen uit partijen zoals Agalev en de CVP. Even werd zelfs hardop gedacht aan de aansluiting van de groenen om de huidige meerderheid zeker te kunnen breken. Zover is het niet gekomen.**

PVK: „Zover zijn we inderdaad nog niet."

◆ **'Nog' niet?**

PVK: „We sluiten niet uit dat deze beweging nog veel meer mensen aantrekt. We werken nu echt aan de alliantie en dit kan een nieuwe impuls geven. Wat Agalev betreft – en ik wens het positief uit te drukken: ik wil in Vlaanderen graag met die partij samenwerken. In Vlaanderen stáán wij niet zo ver van elkaar, maar de groenen moeten beseffen dat om in Vlaanderen werkelijk een nieuwe dynamiek te brengen, om Vlaanderen zijn rechtmatige plaats in Europa te geven, er structurele, staatsvormende ingrepen noodzakelijk zijn. En dat zij daarom voor Vlaanderen moeten kiezen. Kiezen zij voor Ecolo, dan is een goede samenwerking met Agalev onmogelijk. Het afgelopen jaar zijn VU en Agalev uit elkaar gegroeid. In VU-middens zie ik alleen maar afgrijzen voor het naar elkaar toegroeien van Ecolo en Agalev in een Belgische structuur: daarbij zal Agalev *nooit* voor Vlaanderen kiezen."

◆ **Is het mogelijk dat de VU – zelfs na het recente partijweekeinde in Laakdal – alsnog beslist om ID21 af te stoten?**

PVK: „We zijn nog altijd niet getrouwd, hé. Als ID21 nu vreemd zou gaan, dan zal het niet gemakkelijk zijn om nog te trouwen."

◆ **Er was volgens persberichten in Laakdal toch maar een zeer nipte meerderheid gewonnen voor een alliantie ...**

PVK: „Nee. Er zijn twee stemmingen geweest. Een eerste was nipt, een tweede veel ruimer. Wat die eerste stemming betreft: een deel van het partijbestuur vond ID21 nog te wazig en vroeg zich dan ook af of er op dat moment reeds gestemd kon worden over een alliantie. Dat vonden sommigen hetzelfde als het tekenen van een blanco cheque en daarom stemden zij tegen. Dan is er een andere besluitvorming gekomen. Daarin werd onderkend dat met ID21 weliswaar onderhandeld moest worden, op voorwaarde dat ID21 ook enkele onderhandelaars zou afvaardigen. Na het samenstellen van een programmaplatform zal dan beslist worden om al dan niet in alliantie te gaan. De tweede stemming – die zoals gezegd veel ruimer was – hield juist in dat er meer gesprekken moesten worden gevoerd vooraleer over te gaan tot alliantie. ID21 zal enkele woordvoerders moeten kiezen die dan met de VU komen onderhandelen. Het is onwaarschijnlijk dat Bert één van hen zou zijn. Er moeten toch voldoende andere mensen te vinden zijn die namens ID21 willen spreken: de VU kan toch moeilijk gaan onderhandelen met haar eigen voorzitter."

Wewako

„Ik heb nooit geprobeerd om Bert na te bootsen."

◆ **In september zou een nieuwe evaluatie gemaakt worden.**

PVK: „We zullen dan nagaan welk resultaat de besprekingen gehad hebben. Die gesprekken zullen binnenkort aanvangen."

EEN NIEUW SCENARIO?

◆ **Komt Bert terug naar de VU?**

PVK: „Ja, want ik ben een man die zich aan gemaakte afspraken houdt. Er wordt natuurlijk aan andere constructies gedacht, zoals Bert in de rol van overkoepelend voorzitter. Ik denk dat zoiets mogelijk is tot aan de volgende verkiezingen. Maar we moeten er ons voor hoeden om opnieuw een soort onduidelijkheid te creëren. Je zou dan een voorzitter van de VU krijgen, maar ook nog een 'supervoorzitter'. Concreet: ik heb een mandaat opgenomen tot september en ik zit er niets mee in om terug te treden. Ik ben ook alleen bereid om de gemaakte afspraken te veranderen als dit voor de VU een betere oplossing zou zijn. Daarin spelen geen persoonlijke ambities. Naar de verkiezingen toe kan ik me evenwel scharen achter een constructie met één overkoepelende voorzitter. Ik meen dat we ons voor de verdere toekomst moeten afvragen of we goed zijn met een krachtige alliantievoorzitter – wat Bert perfect kan zijn – dan wel met een sterke VU-voorzitter die niet in de schaduw staat van een alliantievoorzitter. Daarom vind ik de constructie PRL-FDF niet zo gelukkig: *Louis Michel* gaat daar met alle aandacht lopen."

◆ **Het is op dit gegeven ogenblik dus niet meer zeker dat Bert eind september bij de VU opnieuw de fakkel overneemt?**

PVK: „Het scenario is zoals het overeengekomen is: Bert die terug VU-voorzitter wordt. Andere mogelijkheden – zoals die met een alliantievoorzitter en twee 'ondervoorzitters' - kunnen besproken worden. Het spreekt voor zich dat zoiets eerst binnen de brede lagen van de partij moet gebeuren."

◆ **Samenvattend: het is niet zeker dat Bert in september opnieuw VU-voorzitter wordt.**

PVK: „Bert zal in elk geval, ook als hij alliantievoorzitter wordt, toch ook een beetje meer – voor de beeldvorming – namens de VU kunnen spreken, daar waar hij nu eigenlijk op verlof is. Stel dat de formule met de alliantievoorzitter het haalt, dan is het logisch dat Bert de alliantie ook namens de VU voorzit en dat hij geen neutraal iemand wordt."

REIZIGERS ZONDER BAGAGE?

◆ **Wie bij ID21 carrière wil maken, hoeft zich maar in het gevlei te werken van de populairste politicus van Vlaanderen en krijgt aldus een serieuze kans op een verkiesbare plaats op de lijst. Zal dat niet op verzet stoten bij VU'ers van het eerste uur?**

PVK: „Ik denk dat iedereen die in de alliantie een verkiesbare plaats wil, ook zal moeten aantonen dat hij dat zelf waard is. Of hij dan in de schaduw van bepaalde mensen gelopen heeft, maakt daarbij geen enkel verschil. De VU heeft in het verleden verruimingskandidaten op haar lijsten gezet, soms ook mensen die nooit aan politiek hadden gedaan. Een aantal onder hen heeft bewezen dat vertrouwen waard te zijn."

◆ **Hoe waardevol ook: het waren niet allemaal stemmentrekkers ...**

PVK: „Neen, al bleken zij die niet veel stemmen haalden, vaak zeer bekwame politici. Ook in ID21 zullen bekwame mensen zitten. Je moet ergens beginnen natuurlijk. Wil de VU een geloofwaardige alliantie vormen met ID21, dan is het evident dat mensen vanuit deze beweging kansen moeten krijgen op de lijsten. Maar het is niet voldoende om te zeggen *'Ik ben ID21'er'* om de kop van de lijst te eisen. Zo'n lijst wordt samengesteld om bekwame mensen in het parlement te brengen, maar ook om stemmen te halen."

PROGRAMMA

◆ **Een van de teerste punten van die alliantiegesprekken zal het confederalisme zijn. Bert is gemandateerd door de partijraad op voorwaarde dat ID21 het confederalisme zou opnemen in zijn programma.**

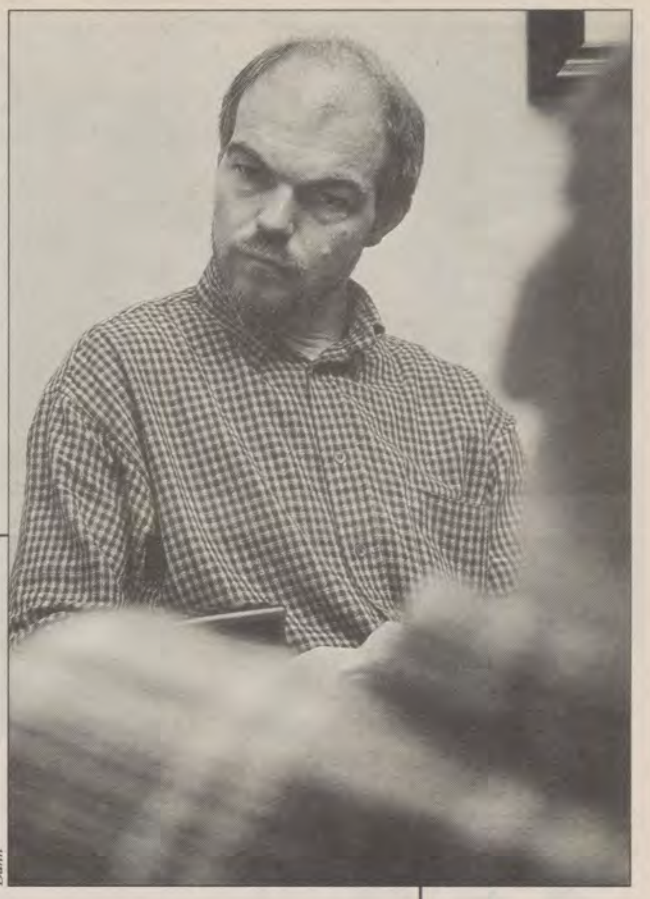
Dann

PVK: „De VU is geëvolueerd van een federalistische naar een confederalistische partij. *Frans Van der Elst* heeft niet expliciet naar confederalisme gestreefd. Het zou ongezond zijn dat een partij niet evolueert. De VU spreekt net niet van onafhankelijkheid, maar van Vlaanderen als staat binnen een confederaal Europa. Ik ben niet rouwig om deze evolutie. Wat het uiteindelijke ID21-standpunt over de positie van Vlaanderen in België of van Vlaanderen in Europa betreft: ik hoop dat, zij zoals alle verstandige mensen, dezelfde lijn als de VU zullen trekken. Maar voor de nakende alliantievorming stel ik niet als voorwaarde dat ID21 op de lange duur een eindbeeld identiek aan dat van de VU naar voor brengt. Ik meen wel dat de VU enkel akkoord gaat met een verkiezingsplatform als daarin de belangrijkste stappen in de staatshervorming zitten. Daaronder vallen o.m. de gezondheidszorg en het kindergeld, de hefbomen voor een eigen werkgelegenheidsbeleid: alles wat werkgelegenheid betreft zou naar Vlaanderen moeten komen. Ook wat justitie betreft wensen wij – ondanks de eerste aanzet tijdens het Octopus-akkoord – verdere stappen te zetten. Voorts willen wij een eigen fiscaliteit, met daarin een stuk schuldsplitsing. Tot slot zijn er nog facetten zoals mobiliteit en de verhouding met Europa: België moet de opdracht krijgen om Vlaanderen daarin meer zichzelf te laten zijn."

- **Heeft u in de 'beelden' die ID21 totnogtoe op de samenleving heeft losgelaten daarvan al iets gemerkt?**

PVK: „ID21 spreekt voortdurend over integraal federalisme. Wie dat goed interpreteert komt tot het besluit dat alles wat beter georganiseerd kan worden op een lager niveau ook naar een lager niveau moet gaan. Het beeld dat ID21 daarover schetst – vertrekkend van Europa naar de gemeente – laat toe om met de VU tot een overeenkomst te komen. Ik ben het met u eens dat het confederalisme niet per definitie in dat beeld zit. Maar ID21 hoeft ook niet exact hetzelfde te zeggen als de VU. Ik denk niettemin dat hun beeld perfect te combineren valt met de eisen die de VU wil stellen."

- **Betekent dit dat de alliantie met één en hetzelfde programma naar de kiezer trekt? Of gaan er, bv. wat het staatsvormende betreft, twee programma's zijn?**

PVK: „Nee. Het is geen kartel met de bedoeling om meer zetels te halen en waar de diverse partners na de verkiezingen opnieuw hun eigen weg gaan. Een eigen partij- of bewegingsprogramma is geen enkel probleem. De congressen van de VU vormen ook het programma van de VU, daar doen wij niets van af. Maar in de actualiteit van het politieke gebeuren moet je wel met concrete voorstellen naar buiten komen. Besluitend: wat dit 'verkiezingsprogramma' betreft: daar moet iedereen achter staan. Dat is één gemeenschappelijk programma."

- **Wordt zo'n grootste gemene deler van twee programma's niet te vaag?**

PVK: „Ook binnen een partij of een beweging verschillen de leden nogal eens van mening. Het moet niettemin mogelijk zijn om op een vijftal bladzijden een programma te schrijven waarin de belangrijkste krachtlijnen vastliggen. Het is evident dat daarover discussie zal ontstaan binnen de verschillende groepen. Zo'n programma kan bovendien heel concreet zijn."

- **Maar de VU gaat toch met een communautair programma naar de verkiezingen?**

PVK: „Inderdaad. Maar wij gaan niet per definitie zeggen dat Vlaanderen in 1999 onafhankelijk moet worden en een lidstaat wordt van de Europese Unie. Wij weten dat dit niet kan in 1999, maar dat is uiteindelijk wel ons doel. Een *partij*programma heeft een visie op lange termijn, waarbij je zegt: 'In die visie kan ik mij nu verzoenen met dit concrete *verkiezings*programma.' Ik wil er op wijzen dat wij naast onze eisen op staatsvormend vlak ook op sociaal-economisch en cultureel vlak een sterk programma zullen aanbieden."

EEN ONAFHANKELIJK ID21?

- **ID21 wil onafhankelijk blijven. Dat is toch niet verenigbaar met het door u voorgestelde gemeenschappelijk programma. Hoe ga je bv. een fractievoorzitter aanduiden?**

PVK: „Zoals gezegd: het is een gemeenschappelijk *verkiezings*programma. Het concept van ID21 om iets te gaan doen met de ideeën vanuit de basis is fundamenteel verschillend van de werking van andere politieke partijen. Ik meen dat het nuttig is dat iemand dit blijft doen. Ofwel moet de politieke cultuur in het algemeen zodanig gaan veranderen dat die wisselwerking tussen de partijen en de burgers dermate verbeterd is dat er minder ruimte is voor bewegingen als ID21. Ik meen voorts dat VU en ID21 best één fractie kunnen vormen. In Frankrijk komt rechts – zonder *Le Pen* - sinds decennia samen op, maar de partijprogramma's van de deelnemende partijen zijn duidelijk te onderscheiden. Mits wat creativiteit moet zoiets dus ook in Vlaanderen kunnen."

- **ID21 wil alles onafhankelijk doen: een eigen programma, een eigen – al dan niet losse – structuur, ... Alleen voor de inkomsten is de beweging voor een groot gedeelte aangewezen op de VU.**

PVK: „Het is natuurlijk zo dat er een nieuwe wet is die bepaalt dat partijen maar inkomsten kunnen vergaren als ze ook al stemmen hebben gehaald. De VU heeft vroeger ook steun gekregen van mensen die haar een warm hart toedroegen en die er geld voor over hadden. Dat soort giften wordt moeilijker en moeilijker gemaakt. Daarom moet ID21 werken met lidgelden e.d. Het feit dat de VU ID21 ondersteund heeft – uit welbegrepen gemeenschappelijk belang – maakt het haar mogelijk om werking te hebben. Mocht de VU dat niet gedaan hebben, dan was het waarschijnlijk niet doorgegaan."

SIGNALEN VAN DE VLD

- **Over iets anders nu: is het juist dat de VLD de VU heeft uitgenodigd om een verkiezingskartel te vormen?**

PVK: „De VLD is aan het zoeken naar een manier om de meerderheid te breken en tracht daarom de oppositiestemmen te maximaliseren. Ze wil, zoals andere partijen, de burgers argumenten geven om voor haar te stemmen. Het is een feit dat het samenvoegen van stemmen leidt tot het behalen van meer zetels. Dat heeft niets te maken met de gebeurtenissen in 1992. Maar om kort te gaan: een officiële uitnodiging is er niet gekomen, de signalen waren er wel."

- **Signalen?**

PVK: „Wanneer je VLD'ers ontmoet die daarover spreken, dan vind ik dat een belangrijk signaal. Politici spreken niet alleen met elkaar als ze elkaar overtroeven in het parlement. Ik verwijs daarbij naar de besprekingen rond het Octopus-akkoord"

- **Van wie kwamen die?**

PVK: „Van de VLD-partijtop."

- **Gabriëls?**

PVK: „Die behoort niet tot de echte partijtop denk ik. Maar de VLD bekijkt dat zeer pragmatisch. Voor haar is het ook eenvoudig: in de constructie die zij voorstelt zijn zij hoe dan ook de grootste partner. Zij ziet er dan ook geen enkel probleem in naar lijfsbehoud en ze miskent de problemen op dat vlak voor de kleine partijen: de geloofwaardigheid, het toekomstig functioneren, ... Zij heeft alleen een zo hoog mogelijk aantal zetels voor ogen om toch maar de huidige meerderheid te kunnen breken."

- **De pers laat uitschijnen dat de onderhandelingen met de VLD nog altijd doorgaan. Is dat zo?**

PVK: „Over een verkiezingskartel, een alliantie of lijstverbinding: nee. Wij zijn daar trouwens geen vragende partij voor. Die ideeën zijn gelanceerd, daar is – o.m. in Laakdal – over gediscussieerd met als uitkomst dat wij de constructie VLD-VU niet zien zitten. Over strategie spreken wij nog wel met elkaar. Ik steek niet onder stoelen of banken dat wij als oppositiepartijen – wij spreken ook met Agalev - moeten denken over een strategie voor het Vlaanderen van morgen."

- **Bert heeft – toen hij nog VU-voorzitter was – hardop de wens geuit dat na de verkiezingen VU, VLD en Agalev een coalitie zouden vormen. Wordt daar nog aan gedacht?**

PVK: „Dat is op dit moment niet aan de orde. Ik sluit niet uit dat daarover nog gesproken wordt, maar acht die kans – gezien de opstelling van de VLD en Agalev – miniem. Er zou misschien een oproep kunnen gedaan worden om samen iets te doen. Ik zou die zelfs willen voorbereiden, maar zoals gezegd zie ik wat Agalev betreft steeds minder mogelijkheden."

NAAR DE MACHT?

- **Streeft de VU naar een deelname aan het beleid en is het voor haar dan niet schadelijk?**

PVK: „Wij zijn geen volbloed-participationisten, zoals de drie traditionele partijen. Wij kijken wel hoe wij ons programma zo goed mogelijk kunnen uitvoeren. Regeringsdeelname is daarvoor niet altijd noodzakelijk. Ik denk ook niet dat het nodig is om deel uit te maken van de federale regering om een volgende stap in de staatshervorming te zetten. Het zou beter zijn dat er een gesprek komt van gemeenschap tot gemeenschap. Dat kan dan de motor worden achter een nieuwe stap in de staatshervorming. Anderzijds mag die federale regering geen slot zijn op een verdere hervorming. Eens ze gevormd is, heeft ze immers haar bevoegdheden en dan komt er geen nieuwe hervorming. In dat opzicht speelt de vorming van de federale regering wel een rol, maar ik denk dat de dynamiek beter uit de twee gemeenschappen komt. Ook de Vlaamse beweging meent dat het goed zou zijn eerst de regeringen van de deelstaten te vormen, dan een dialoog tussen gemeenschappen te houden en dàn pas de fe-

„Het zal niet voldoende zijn te zeggen 'Ik ben van ID21' om de kop van de lijst te krijgen."

P. Janssens

„Voor sommige mensen uit de Vlaamse beweging is het een evidentie dat zij thuishoren op een VU-lijst."

P. Janssens

derale regering: dat is een goede benadering, waarin wij ons willen inschakelen."

◆ **Voor een dialoog moet je met twee zijn ...**

PVK: „Inderdaad. Ik zou graag hebben dat die op een volwassen manier kan gebeuren. Zowel Vlamingen als Walen hebben daar voordeel bij. En ja: de federale regering zal altijd de verliezer zijn. Maar ik denk dat Vlaanderen en Wallonië moeten kiezen voor hun volk en het welzijn daarvan. Het doel van de dialoog moet zijn dat beide gemeenschappen de 'ballast' die de opeenvolgende staatshervormingen toch wel zijn, kunnen afgooien."

NAAR DE KIEZER

◆ **Hoe gaat u die kiezer overtuigen van het gelijk van de VU?**

PVK: „Ons programma zal duidelijk moeten aantonen dat het welzijn en de welvaart in Vlaanderen groter zou zijn indien onze regio over meer middelen zou beschikken."

◆ **Iets wat ook ID21 moet gaan zeggen.**

PVK: „Die kans is groot. Ik neem aan dat het ons niet zal hinderen om als partij te zeggen wat wij op het communautaire vlak wensen te zeggen. Dat klinkt negatief, maar dat is het niet. Integendeel: ik hoop dat er vanuit ID21 creativiteit komt die de VU nog beter de kans geeft te zeggen wat ze wenst."

◆ **Wanneer u de VU als een hefboom beschouwt, wordt het dan niet tijd om ook de andere partijvoorzitters op te roepen om alvast met een Vlaamse dialoog van start te gaan?**

PVK: „Ja. Maar teveel oproepen doen is gevaarlijk. De bereidheid om aan zo'n oproep gevolg te geven moet er zijn. Zowel SP als CVP hebben op hun jongste congressen met geen woord gerept over het communautaire. Het is maar dankzij de pers, de publieke opinie en de andere partijen dat zij kunnen beseffen dat ze verplicht kunnen worden bij te draaien. De VU zal moeten zien welke strategie ze moet uitdokteren om binnen Vlaanderen voldoende massa te creëren om die staatshervorming verder af te werken. De VU mag zich dan niet laten isoleren: dat is het slechtste wat bestaat. Ik vrees evenwel dat SP en CVP, indien zij een meerderheid hebben, zich daar niets van zullen aantrekken en zo snel mogelijk een federale regering zullen vormen."

◆ **Bent u van plan zo'n oproep te doen aan de andere Vlaamse partijen?**

PVK: „Ik meen niet dat het per definitie aan de VU-voorzitter is om zo'n oproep te doen."

◆ **De VU heeft de jongste tijd nochtans nogal wat 'oproepen' gedaan. Er was het 14-puntenplan van Agalev, het Sienjaal, ID21, de VLD, de stadslijst in Brussel, ... Moet de VU niet een bekoorlijke bruid zijn?**

PVK: „Alle VU'ers hebben een dubbele taak. In de eerste plaats doen ze aan partijpolitiek. Dat houdt in dat zij als politieke partij zo sterk mogelijk willen zijn. Anderzijds denk ik ook dat VU'ers van de politieke partij op zich minder het nec plus ultra willen maken, maar dat de partij beschouwd wordt als een middel om Vlaanderen meer bevoegdheden te geven, om het sterker te maken. Het dienen van het Vlaamse belang staat voorop: de partijpolitiek én de partij zijn daar instrumenten voor. Het is nodig dat die instrumenten zo goed mogelijk werken, maar tegelijkertijd moet de VU natuurlijk zoeken naar zoveel mogelijk bondgenoten om onze doelstelling te realiseren. Ik besef dat dit soms onduidelijkheid schept."

◆ **VU-leden kunnen op beide oren slapen?**

PVK: „Inderdaad."

VLAAMSE EISEN?

◆ **Als de VU een oproep doet voor verdere staatshervorming dan staat daar telkens weer het Vlaams Blok klaar om te roepen dat het mee in de boot wil stappen. Waarom wijst de VU die 15% van het Blok telkens weer af?**

PVK: „Omdat wij ons duidelijk van het Vlaams Blok willen distantiëren. Het is een niet-democratische partij die het 'Vlaamse belang' gebruikt als middel om meer macht te verwerven. Ons aanvoelen is dat de prioriteiten van het Blok anders liggen. Als het samen met *Le Pen* hand in hand wil strijden tégen integratie dan moet het dat maar doen. Als het de verzoening tussen de nationaliteiten wil bestrijden met iemand die elk autonomiestreven van de volkeren de kop indrukt, dan is dat haar zaak. Met dat soort politiek kán je toch niet akkoord gaan."

◆ **Het zet de VU op Vlaams vlak telkens wel weer klem: u kan, zo lijkt het, niet verder gaan dan het Blok en toch weigert u de 'uitgestoken hand' ...**

PVK: „Het Blok schermt wel met het Vlaams extremisme, maar ik heb de indruk dat het de gematigde flaminganten – die streven naar een zelfstandig Vlaanderen binnen een Europees geheel – afschrikt. Die mensen hebben schrik van een geïsoleerd, ondemocratisch Vlaanderen dat niet openstaat voor andere culturen. Ik denk dat dit doembeeld van zo'n Vlaanderen een extra obstakel is naar een gezonde Vlaamse zelfstandigheid. Het is erg om dat vast te stellen, maar het zijn de feiten vrees ik. De Vlaamse symbolen raken steeds meer besmet omdat ze door het Vlaams Blok misbruikt worden."

◆ **Het IJzerbedevaartcomité zegt dat dit jaar op de weide iedereen welkom is. Het comité neemt geen afstand van de partij die u verfoeit.**

PVK: „Het belangrijkste is dat iedereen die naar de IJzerbedevaart komt, het eens is met de boodschap die daar uitgesproken wordt. Dat is essentieel. Het comité kiest duidelijk voor het Vlaamse belang en durft zich ook duidelijk te distantiëren van racisme en onverdraagzaamheid. Zolang dat gebeurt denk ik dat het IJzerbedevaartcomité zijn rol speelt."

◆ **Dan staat u binnenkort wel samen met het Vlaams Blok op dezelfde weide, voor dezelfde eisen. Eens in het parlement is samenwerken dan niet meer mogelijk.**

PVK: „Als wij democraat zijn en toestaan dat die partij in het parlement zetelt, dan kunnen wij haar de toegang tot de bedevaartweide toch niet ontzeggen. Ik ben nooit uit de Voerstreek weggebleven omdat het Vlaams Blok daar was. Integendeel: ik heb altijd gezegd dat we met meer moeten zijn om hen te verwateren."

◆ **Tijdens het Octopus-overleg bleek nog maar eens dat Brussel een pijnpunt blijft.**

PVK: „We kunnen enkel vaststellen dat het Brusselse pacificatiemodel nu niet werkt. De Franstaligen zijn niet bereid om het op een ernstige, evenwaardige manier uit te bouwen. *Vic Anciaux* heeft dat aangekaart. Ik vind het erg dat de andere Brusselse Vlamingen hem niet gevolgd zijn: dan was er een pat-situatie ontstaan. Je mag er zeker van zijn dat wij het lijstje van Vic mee in het VU-verkiezingsprogramma zullen opnemen. We zullen de garanties – die er spontaan blijkbaar niet komen – op een andere manier moeten realiseren. We vinden het ook niet realistisch dat er in een wereldstad als Brussel een aantal gemeenten bestaat van amper 30.000 inwoners. Op dat vlak moet er een grotere integratie ontstaan, mét garanties voor de verschillende gemeenschappen die er wonen. Ik heb de indruk dat met het Octopus-overleg die evolutie ingezet is. In Brussel is er bovendien niet alleen het FDF: er is ook een aantal Walen en Brusselaars die de instellingen op een positieve manier willen verfijnen om zo opnieuw een leefbare stad te maken. Waar heeft Brussel het meeste baat bij: om een vijand te zijn van Vlaanderen door 200.000 mensen op een vijandige manier te bejegenen of door Vlaanderen te laten investeren in Brussel? De tijd van de negatieve tegenstelling Vlamingen-Walen bestaat volgens mij niet meer. In Vlaanderen leeft het vijandbeeld niet meer: laten we er dan ook samen iets aan doen."

◆ **Wat gaat u de Franstaligen aanbieden in ruil voor al die Vlaamse eisen?**

PVK: „Het belangrijkste voor zowel Walen, Vlamingen als Brusselaars is het gegeven dat zij wonen in een staat die zich kan bezighouden met het welzijn. Wij stellen vast dat er een aantal problemen vastloopt omdat er in Vlaanderen en Wallonië een andere visie bestaat: gezondheidszorg, tewerkstelling, justitie, ... Vlamingen noch Walen zijn ermee gediend dat die dossiers in het slop raken. Daarom vind ik dat niet allemaal specifiek Vlaamse eisen. Beleidsmatig wordt, denk ik, iedereen er beter van. Blijven de financiële middelen: Vlaanderen moet bereid zijn daar op termijn een zekere solidariteit in te bouwen. In eerste instantie moet die vertrekken van de huidige 'solidariteit' om uit te monden in een systeem dat wederzijds is.. Alle mensen in België worden beter bij een gezonde hervorming: het zijn, met uitzondering van de afschaffing van de faciliteiten, dus geen 'typisch Vlaamse' eisen."

◆ **Tot slot: bent u binnen de Vlaamse beweging op zoek naar nieuwe VU-kandidaten?**

PVK: „We zijn actief op zoek. Voor sommige mensen is het een evidentie dat zij thuishoren op een VU-lijst. Wij doen inspanningen om belangrijke nieuwe mensen als VU-kandidaten op de lijst te krijgen. Wij onderhouden ook goede contacten met mensen uit de Vlaamse beweging van wie wij weten dat ze nooit voor de VU zullen kandideren. Zo trachten we ons programma op de Vlaamse beweging af te stemmen."

Geert Vranken
Eric Van de Casteele

„Een gesprek van gemeenschap tot gemeenschap kan de motor worden achter een nieuwe staatshervorming."

P. Janssens

„Met de VLD wordt nog gepraat over strategie. Niet over een verkiezingskartel, een alliantie of een lijstverbinding."

M. Cels

VU: 10%-score haalbare kaart

Zo veel is duidelijk. Geleidelijk begint de nervositeit van een naderende kiesstrijd zich te laten voelen. Geen wonder dan ook dat her en der opiniepeilingen opduiken om de koorts te meten, om na te gaan of er zich al dan niet omvattende verschuivingen in het kiesgedrag zullen aftekenen en of de zetelende coalities voor herhaling vatbaar zijn.

Wie ook maar een beetje met opinieonderzoek vertrouwd is, weet hoe gevaarlijk het is om er zich blindelings op te verlaten. Vaak gaat het bovendien om occasionele bevragingen waarvan de wetenschappelijke ernst heel wat vragen doet stellen.

Het enige bureau, dat nog steeds met een driemaandelijkse periodiciteit de kiesintenties op een ernstige manier tracht te meten en dit zowel voor de deelstaten als voor het federaal Parlement, is *Marketing Unit*. Telkens weer staan de resultaten ervan afgerukt in *La Libre Belgique*. Hierbij gaat het om een mondelinge steekproef bij 2.000 personen, waarvan 750 in Vlaanderen en Wallonië en 500 in Brussel. Betekenisvol is het dat de graad van weigering bij de antwoorden niet meer dan 12% bedraagt.

Een synthese van deze bevragingen, teruggrijpend tot het najaar van 1994, zit vervat in bijgaande tabel 1 en grafiek. Dit was het moment waarop de VU in een overlevingscrisis verwikkeld zat en in feite zelfs door velen afgeschreven werd. De toenmalige opiniepeilingen van een orde van 4,4% logen er trouwens niet om.

Een geslaagde kiescampagne, onder het motto „De VU gaat voor 300.000 stemmen" of zo'n 7% van de kiezers voor de Kamer, zorgde evenwel voor een onverhoopt succes. Het was de prélude op een herwonnen vitaliteit die tot op heden voortduurt. Als er namelijk één besluit uit de opiniepeilingen van de Libre mag getrokken worden, dan is het met name – op een kleine aarzeling na – de aanhoudende stijging van de kiesintenties. Geen enkele partij in Vlaanderen kan zo'n resultaat voorleggen (tabel 2). De VU is inderdaad terug van weggeweest!

Opvallend is de lichte terugval in de opiniepeilingen in het voorjaar van '98, een gegeven dat al dan niet verband houdt met de denkpiste van ID21. Essentieel is evenwel dat nadien opnieuw een krachtig herstel volgde dat samenvalt met de alom gewaardeerde inbreng van de Volksunie bij de Octopus-onderhandelingen. Een VU met sérieux, een Volksunie die weet wat ze wil en zich constructief opstelt, appelleert duidelijk nog altijd bij een ruimer publiek dan men tot voor kort durfde inschatten. Op zich houdt het een beloftevol signaal in om op die manier de legislatuur rond te maken en de aanstaande verkiezingen voor te bereiden. Het perspectief van een 10%-score is immers opnieuw een haalbare kaart geworden.

Wanneer zo'n uitslag tot de mogelijkheden behoort voor de verkiezingen in de Kamer, dan geldt dit a fortiori voor het Vlaams Parlement. Het zou er de fractie van 9 op 12-13 eenheden brengen, meteen een vertegenwoordiging die heel zwaar op de besluitvorming kan wegen en die van aard is om de communautaire druk op de andere partijen op te drijven. Het kan de verdere uitbouw van de autonomie in Vlaanderen enkel ten goede komen.

Chris Vandenbroeke,
Vlaams volksvertegenwoordiger
en Gemeenschapssenator

Tabel 1:
VU-score volgens de Libre Belgique

Februari 1995	4,4 %
December 1995	4,2 %
Maart 1996	5,0 %
September 1996	6,8 %
Maart 1997	7,1 %
Juni 1997	7,6 %
September 1997	7,9 %
December 1997	8,2 %
Maart 1998	8,0 %
Juni 1998	8,5 %

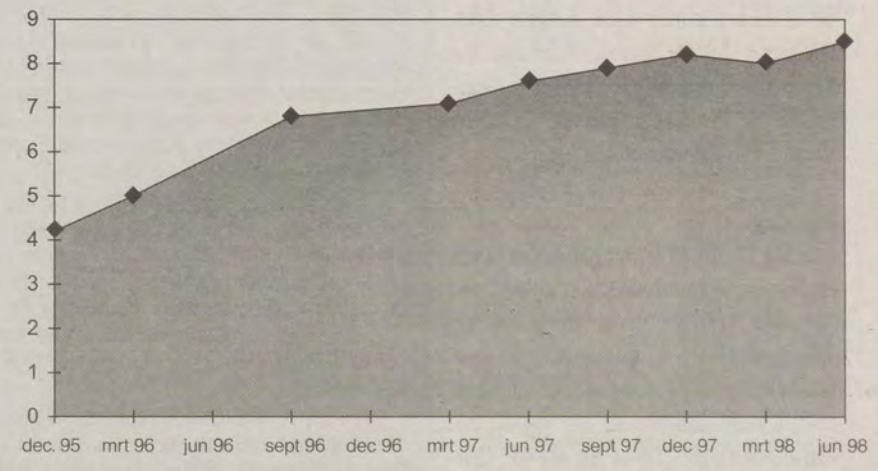

Tabel 2: Verkiezingen 1995 en kiesintenties juni 1998

	Mei 1995	Juni 1998	Verschil
CVP	27,3 %	26,0 %	- 1,3 %
VLD	20,7 %	21,4 %	+ 0,7 %
SP	19,9 %	17,6 %	- 2,3 %
Vl. Blok	12,2 %	13,0 %	+ 0,8 %
VU	7,4 %	8,5 %	+ 1,1 %
Agalev	6,9 %	7,9 %	+ 1,0 %
Andere	5,6 %	5,6 %	-

Wij

De regionale VU-krant

AB zomert

F. De Maitre

Deze zomer pakt de *Ancien Belgique* (AB) uit met een aantal swingende optredens. Op woensdag 8 juli komt de legendarische disco- en funk groep *Earth, Wind & Fire* (foto), met minstens 13 muzikanten, naar Brussel. Sinds 1970 heeft de succesvolle groep meer dan twintig albums gemaakt, waarvan meer dan 20 miljoen stuks werden verkocht.

Donderdag 9 juli is het de beurt aan *Taj Mahal & The phantom Bleus band*. Deze zwarte veteraan met een uitzonderlijke warme stem bespeelt liefst twintig instrumenten. Toch is hij vooral bekend als zanger en gitarist. Als geen ander weet Mahal doorleefde bleus te met Caribische en Afrikaanse stijlen te combineren.

Op maandag 13 juli komt de Nigeriaanse *King Sunny Ade* met groep naar de AB afgezakt. Deze bandleider en gitarist is het boegbeeld van de Yaruba-cultuur en wordt tevens als de meest eminente vertegenwoordiger van de Nigeriaanse Jujumuziek beschouwd. King Sunny Ade staat bekend om zijn schitterende concerten.

De Cubaanse muziek is in. Dat bewijzen niet alleen de vele Cubaanse optredens, in elke stad kan men voortaan ook salsa-danslessen volgen. Wie graag een stap verzet en houdt van feestelijke muziek wendt zich op dinsdag 14 juli naar Brussel om er *Los Van Van* te bewonderen. Het Cubaans toporkest van *Juan Formell* is in eigen land de stem van het volk. Het orkest brengt het kenmerkende en eigen vervaardigde songo-geluid, een geslaagde cocktail van vooral viool, bas, piano, fluit, vocale harmonieën en blazers.

☞ **Woensdag 8 juli: Earth, Wind & Fire; donderdag 9 juli: Taj Mahal; maandag 13 juli: King Sunny Ade; dinsdag 14 juli: Los Van Van. Telkens in de AB-concertzaal, om 20u.30. Reservatie en inlichtingen: 02/548.24.24.**

P. Bolsius

Fiscus maakt rare sprongen!

10.000 fr. meer vervangingsinkomen kan 15.000 fr. en meer belastingen kosten!

Veel is er te doen over de fiscale discriminaties tussen gehuwden en samenwonenden, tussen de echtgenoten onderling en tussen de gewone belastingplichtigen. Het grote belastingverschil tussen arbeid enerzijds en vervangingsinkomsten en pensioenen anderzijds is genoegzaam bekend.
Uit fiscale berekeningen blijkt duidelijk dat er ook grillige verschillen bestaan tussen deze vervangingsinkomsten onderling.
Iemand die bijvoorbeeld 459.698 fr. *ziektegeld* ontvangt, moet niets betalen. Krijgt hij evenwel 469.698 fr., dan zou hij voor die 10.000 fr. wel 15.844 fr. belasting betalen!
Iemand die bijvoorbeeld 456.846 *werkloosheidsvergoeding* krijgt, betaalt niets. Krijgt hij 466.846 fr. dan zou hij voor die 10.000 fr. wel 33.204 fr. belasting betalen!
Uit de bijgevoegde berekening blijken nog andere merkwaardige, onevenredige en ongerechtvaardigde verschillen die voor zichzelf spreken, onlogisch en maatschappelijk onverantwoord schijnen.
Zo leiden de herhaalde inbraken op de belastingsverminderingen en de personenbelastingbarema's andermaal tot te-

TE BETALEN BELASTINGEN					
Belastbaar	Wedde of loon	Werkloos	Ziekte	Brugpensioen	Pensioen
680.805	127.090	60.133	33.858	0	52.081
690.805	131.300	68.986	39.031	5.522	57.065
456.846	94.422 0	0	0	28.804	
466.846	98.822	33.204	14.589	0	33.204
459.698	95.677	30.059	0	0	30.059
469.698	100.077	34.459	15.844	0	34.459

680.805 en 690.805 betreft gehuwden, de rest alleenstaanden. Onder belastbaar wordt het belastbaar inkomen verstaan. Er werd nergens rekening gehouden met kinderen ten laste of andere aftrek. Als gemeentebelasting werd 7% genomen en de aanvullende crisisbijdrage van 3% werd toegepast.

Boerenkrijgherdenkingen

Berlaar
Zondag 5 juli, Guldensporenviering met als thema: Herdenking Boerenkrijg. Op het programma: ouverture door koperensemble Ste.-Cecilia, uitreiking van de gemeentelijke cultuurprijs aan zuster Lie Branders door burgemeester André Martens, Connie Neefs met liederen en voordracht over de Boerenkrijg, gedichten door François Van Brandt, Guldensporenrede door schepen Walter Luyten en de Berlaarse koren o.l.v. dirigent Lode Dieltiens. Inkom gratis. Aanvang om 18u.30 in Sporthal 't Stapveld. Organisatie in het kader van de 11daagse Vlaanderen-Europa 2002.

Poperinge
Zondag 12 juli 1998, ter gelegenheid van het Guldensporenfeest: herdenking van het offer van de Vrijkorpsen van het Westland. Om 10u. hoogmis in de Sint-Janskerk, gevolgd door optocht door de stad, bloemenhulde aan het monument van de oorlogen 14-18 en 40-45. Ontbulling van gedenkplaat voor de slachtoffers van de oorlog en de bezetting 1793-1814. Receptie in het stadhuis.

Langemark
Zondag 30 augustus 1998, 's namiddags: wandeling van 5 km langs de Boerenkrijgroute met levende scènes uit de strijd van de Vrijkorpsen en de Boerenkrijg. Tot slot: openluchtfeest rond en op de kasteelvijver. Organisatie: Baekelandstoetcomité, culturele raad en Davidsfonds.

Wandelzoektocht te Gent

De Volksunie-afdeling van Gent Centrum-Zuid organiseert dit jaar voor de 9de keer een Wandelzoektocht. Deze keer wordt het een boeiende als ontspannende verkenning in het ,,Miljoenenkwartier''.
Deelnemen kan door storting van 150 fr. op rekeningnr. 068-2077640-24 van VolksunieGent-Centrum-Zuid.
De prijsuitreikig vindt plaats op zondag4 oktober tijdens het jaarlijks Leden- en Vriendenfeest.

Info: VU-Gent Centrum-Zuid, 09/225.79.97.

◆ UIT DE REGIO ◆

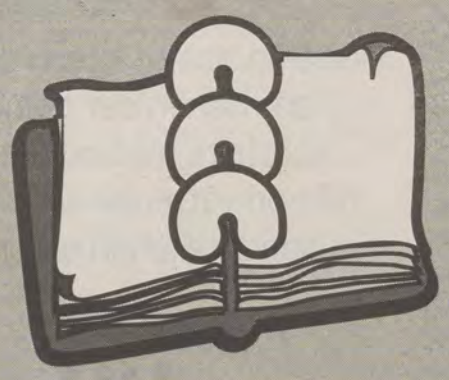

OOST-VLAANDEREN

Vr. 3 juli LEBBEKE: Guldensporenkaarting Belotten 1998. Vierdaagse prijskaarting met telkens 4.000 fr. vooruit + inleg + trofeeën. Vandaag in zaal Gildenhuis, Aalsterse straat 135 te Wieze. Inschrijven vanaf 19u., aanvang 20u. Inleg: 50 fr. per deelname. Org. i.s.m. VU-Lebbeke

Zo. 5 juli TEMSE: 11 juli-viering. Om 14u.30 optreden van Kurk, op de markt te Temse. Om 17u. eucharistieviering in de O.L.V.-kerk. 19u.: academische zitting in de feestzaal van het gemeentehuis in het teken van ,,Economisch Vlaanderen''. Sprekers zijn Johan Van Rooyen en Jan Van Doren. Muzikale intermezzo's door Fedra Coppens en Katleen Craenen. Om 21u. optreden van The Boerenzonen op Speed. Op de Markt. Toegang gratis.

Do. 9 juli GENT: De Gentse VU viert de Vlaamse feestdag in het Gravensteen. Karel Van Hoorebeke, VU-kamerlid, houdt de feestrede. Gastoptreden van Miek en Roel. Afspraak om 20u. Info: VU-Gent, Bennesteeg 2, 9000 Gent, 09/223.70.98.

Vr. 10 juli GENT: 11 juli-viering van VVVG-Gent. Om 15u. in zaal Reynaert, Reynaertstraat. Gastspreker: Koen Baert. M.m.v. Rony Ranke en Emiel Hullebroeckkoor. Gratis toegang. Ruime parking. Info: Robert De Geyter, 09/225.09.42.

Za. 11 juli DEINZE: 11 juli-viering. Om 19u. Beiaardconcert (luisterplaats bij het museum). Om 20u. Feestzitting in het museum met Nolle Versyp, Nadine Heyndrickx, Kristien Van Schuylenbergh, Geert Dhondt, samenzang met Ant. Van Cauwenbergh. Toespraak: Jos Moortgat. Org.: Cultuurraad Deinze.

Zo. 12 juli ZOTTEGEM: Guldensporenetentje – Barbecue. Van 11u.30 tot 15u. in het Ontmoetingscentrum te Leeuwergem. Volw. 400 fr., -12j. 250 fr. Org.: VU-Zottegem. Kaarten bij de bestuursleden en in Sint-Jorishof. Reservaties: 09/360.13.37.

Vr. 11 sept. DENDERLEEUW: Optreden van de groepen Peevish en Shoq. Vanaf 20u. in Jeugdhuis de Riva. Gevolgd door fuis met discobar. Org.: VUJO-Denderleeuw i.s.m. JC Riva.

WEST-VLAANDEREN

Zo. 5 juli KORTRIJK: Groepsdeelname van VU-Kortrijk aan de wandeltocht ,,Dwars door Bellegem''. Verzamelen om 14u. aan het Ontmoetingscentrum De Wervel in Bellegem.

Di. 7 juli ROESELARE: Parkconcert in het St.-Sebastiaanspark, Kattenstraat: ,,Hommage aan Ann Christy'' – Dag vreemde man. Met Robert Mosuse, Kathleen Vandenhoudt en Pascale Michielsen. Org. in het kader van Vlaanderen-Europa 2002.

Wo. 8 juli BRUGGE: 11 juli-viering van VVVG-Brugge Centrum. Om 15u. in de Magdalenazaal, Violierstraat 7. Feest- en zangnamiddag o.l.v. Gust Teugels.Nadien feestelijke koffietafel.

Vr. 10 juli KORTRIJK: Deelname van VU-Kortrijk aan de 11 juli-optocht naar het Gulden Sporenmonument. Verzamelen om 18u.30 aan het Schouwburgplein.

Vr. 10 juli ROESELARE: Groot akkoord. Klokkengelui om 19u.30. Om 20u. Beiaardconcert anno 1922 vanop de St.-Michielstoren. Org. in het kader van Vlaanderen-Europa 2002.

Vr. 10 juli IZEGEM: Izegem viert 11 juli. Om 19u. in zaal Valentino: kaartkampioenschap voor clubs en verenigingen. Op 11 juli om 18u. in de Gouden kapel: eucharistieviering met aangepaste liturgie en samenzang. Om 19u. Officiële plechtigheid op het stadhuis, met prof.dr. Eric Defoor. Om 20u. Volksfeest op de Grote Markt met diverse optredens. Gratis toegang. Op 12 juli: vinkenzentting om 17u. in de Krommestraat te Kachtem. Org: Stedelijke Raad voor Cultuurbeleid Izegem in het kader van Vlaanderen-Europa 2002.

Za. 11 juli KORTRIJK: 18de Nationaal Guldensporen Zangfeest. Vanaf 14u.30 in de Concertstudio. In het teken van Ernest Van der Hallen. O.l.v. Bert Peeters en kunstzanger Pieter Vis uit N.-Nederland. Ook deelname uit Fr.-Vlaanderen. Naast Pelgrimduo Ultreya en vendelgroep Uilenspiegel. Kaarten en info: 056/21.69.07.

Za. 11 juli ROESELARE: Feest van de Vlaamse Gemeenschap. 10u. Feestelijke eucharistieviering in de St.Michielskerk; 10u.45 receptie Raadzaal stadhuis; 11u. Beiaardconcert; 13u.30 Guido Gezellewandeltocht (7 of 15km) – start en inschrijving zaal Ter Walle, Schiervelde; 14u. demonstratie Rope-Skipper; 20u.30 Avondfeest op de Grote Markt met o.m. concert, koormuziek, samenzang, ambiancemuziek en showpspektakel. Presentatie: Mia Pieters.

Zo. 12 juli DEERLIJK: Braafdfeest van VU-Deerlijk. Vanaf 11u.30 in D'lefte te Deerlijk. Info: 056/71.76.41 – 71.47.68.

Zo. 12 juli BRUGGE: Slotmanifestatie 11-daagse Vlaanderen-Europa 2002. Om 13u.02 straatanimatie. Om 14u. volgt een academische zitting in het stadhuis met toespraken van o.a. prof. Eric Defoort, Richard Celis en de Vlaamse minister-president. Om 17u. orkestrale afsluiting op de Grote Markt. Info: 03/238.20.02.

Do. 16 juli BRUGGE: Daguitstap van VVVG-Brugge naar de Vlaamse Toontuinen in Hoegaarden en naar Zoutleeuw. Vertrek per bus om 7u.30 station Brugge.

genstrijdigheden en discriminaties.Ik heb daarover de nieuwe minister van Financiën, Jean-Jacques Viseur ondervraagd. Hij kon niet anders dan mij gelijk geven, waarop hij zijn administratie de opdracht gaf alle anomalieën betreffende deze problematiek in kaart te brengen. De minister beloofde de aangekaarte discriminaties weg te werken.

Hugo Olaerts,
VU-kamerlid

Deelname 1.350 fr.p.p. (aankomstdrank, middagmaal met drank, broodmaaltijd, inkomgelden, gidsen en bus). Meer info en inschrijvingen bij Joriska, 050/34.19.74 of 050/55.15.23, liefst na 20u.

Wo. 22 juli BRUGGE: Jaarlijke Sport- en Speldag van VVVG-Brugge. Om 15u. in 't Keunekot, Warandestraat te Sijsele. Nadien gezelligekoffietafel. Deelname: 175 fr.p.p.

VLAAMS-BRABANT

Za. 11 juli BRUSSEL: Uw Vlaamse feestdag... in onze hoofdstad. Vanaf 11u.30 op de binnenkoer van het ex-Algemeen Secretariaat van VOS, Vooruitgangstraat 333. Org.: VOS-Brabant en Brussel. Info en inschrijving: Marie-Lou Bracke, 02/428.32.25.

Za. 11 juli BRUSSEL: Guldensporenviering op de Grote Markt. Om 18u.30 straattheater, circusacts, steltenloperij en percussie. Om 20u.30 zomerfolk. Om 21u. optredens van Paul Michiels en Jo Lemaire. Samenzang o.l.v. Juliaan Wilmots. Info: Marc Platel, 02/219.49.30.

Za. 11 juli BRUSSEL: Wie gaat mee 7 km wandelen door onze hoofdstad? Help ons er de Vlaamse aanwezigheid te stimuleren. Vetrek om 14u. aan de Vlaamse bibliotheek op het Muntplein. Om 20u. naar de Grote Markt. Info: C. Lombaert, Mortsel, 03/449.72.95.

LIMBURG

Zo. 5 juli ST.TRUIDEN: Provinciale Guldensporenviering met in de namiddag vanaf 14u.30 o.a. samenzang o.l.v. Juliaan Wilmots, volkskunst uit Wit-Rusland en optreden van Mama's Jasje. Spreker van dienst is Bob Wezenbeek, directeur van het VEV. Presentatie: Simonne Janssens-Vanoppen. Plaats van afspraak: Groenmarkt. Org. 11 juli-comité Limburg i.s.m. stadsbestuur en 11 juli-comité St.Truiden.

Za. 11 juli VOEREN: 11 juli-viering. Naar goede jaarlijkse gewoonte zal de Vlaamse feestdag in Voeren aangevat worden met een gezonde wandeling, deze keer door het domein Altenbroeck, waarna de verloren calorieën terug opgehaald kunnen worden bij een al even gezond braadfeest. Patrik Vankrunkelsven zal de 11 julirede houden. Samenkomst om 10u. bij Café Wijnants, tegenover het VVV in 's Gravenvoeren. Vertrek wandeling om 11u. Aanvang braadfeest 13u. in clublokaal SK Moelingen (Bernoweg). Voor het eten betalen volwassenen betalen 440 fr., kinderen tussen 6 en 14 jaar 220 fr. De jongsten eten gratis. Betalingen braadfeest dienen vooraf te gebeuren op rek.nr. 450-0489591-88, vermelding '11 juli-braadfeest'. Meer info: Anita Pauly, VU-secretariaat. Org. VU-Limburg.

Za. 11 juli TONGEREN: 11 juliviering vanaf 19u.30 in de feestzaal van het stadhuis. Optreden van Imago Tijl op de Grote Markt. Feestrede door prof. J. Baerten over ,,Tongeren-Voeren-Brusselse Rand – parallellen en verschillen''. Org.: Cultuurraad stad Tongeren.

Zo. 13 sept. HASSELT: Exclusieve Brunch van VU-Hasselt. In de Catharinazaal, N. Cleynaertslaan te Hasselt (geen aanvangsuur vermeld). Deelname: Volw. 400 fr., -12 jaar 250 fr. Info en inschrijvingen: Frieda Brepoels, 011/23.70.36.

ANTWERPEN

Zo. 5 juli ANTWERPEN: Zingende boot. Gezinsuitstap in het kader van Vlaanderen-Europa 2002. Van 14 tot 18u. op het Albertkanaal. Samenzang o.l.v. Gust Teugels. Info en org.: FVV-Nationaal, Bennesteeg 2, 9000 Gent, 09/223.38.83, fax 09/224.44.81.

Zo. 5 juli BONHEIDEN: 11 juliviering om 15u. in het CC 't Blikveld. Met optreden van Jef Burm, Bob Boonsingers, Ivanov, plaatselijke verenigingen; Balletgroep Bolero, folkloregroep De Krekels, Harmonie De Vrijheid-Rijmenam. Presentatie: Ilse Van der Aa, Ivo Ceulemans en Guy Pauwels. Gastspreker: Bert Anciaux. Drank en versnaperingen. Gratis toegang.

Zo. 5 juli BERLAAR: Guldensporenviering met als thema: Herdenking Boerenkrijg. Spreker is schepen van Cultuur Walter Luyten. Tevens uitreiking gemeentelijke cultuurprijs door de burgemeester. M.m.v. koperensemble Ste.-Cecilia, Connie Neefs, François Van Brandt, Berlaarse koren en Lode Dieltiens. Om 18u.30 in sporthal 't Stapveld. Org. in het kader van Vlaanderen-Europa 2002.

Di. 7 juli SCHOTEN: Orgelconcert met werken van Vlaamse componisten, gebracht door Marc Vrbeeck, orgelist aan de St-.Cordulakerk te Schoten. Om 19u.30. Organisatie in het kader van Vlaanderen-Europa 2002. Info: FVV-Schoten, 03/645.40.61.

Vr. 10 juli WOMMELGEM: Guldensporenzangfeest. Om 20u. in repetitielokaal KHDV, Schransweg 32. Met Koperensemble o.l.v. Joz. De Houwer, kleinkunstgroep Stukken en Brokken. Presentatie: Ludgaar Boogaerts. Inkom gratis. Org.: KK Jan Puimège, Vlaamse Vriendenkring, FVK Rodenbachfonds prov. Antwerpen.

Vr. 10 juli LIER: Vlaamse zangavond o.l.v. Walter Luyten. Om 20u. in VNC, Berlarij. Toegang gratis. Info: 03/480.84.85.

Za. 11 juli WESTERLO: 11 juliviering. Gezellig samenzijn met maaltijd in 't Abdijke, Tongerlodorp, Westerlo. Vanaf 18u. Gastspreker: Els Van Weert over ,,Vlaams Nationalisme in de 21ste eeuw''. Deelname: 350 fr.; -8j. 210 fr. Overschrijven vóór 3/7 op rek.nr. 417-6034191-85 van VU-Westerlo.

Vr. 24 juli MORTSEL: FVV-Mortsel organiseert fietstocht via Brialmontroute langs de forten van Mortsel en omgeving. Afspraak om 13u.30 vóór het gemeentehuis. Iedereen welkom.

FRANS-VLAANDEREN

Zo. 5 juli KAASTER: Werkgroep De Nederlanden organiseert voor de 3de keer een Guldensporenherdenking. Om 15u. in de gemeentelijke feestzaal van het Frans-Vlaamse Kaaster. Info: 09/230.35.25.

Het partijbestuur deelt mee

Na afloop van het Volksunie-Partijbetuur van maandag 29 juni jl. werd volgende persmededeling verspreid.

WET OP REFERENDA MOET VERFIJND WORDEN

De VU vindt de betrokkenheid van de mensen bij de drie referenda dit weekeinde een positieve zaak voor de democratie. In St.-Niklaas en Beauraing werd een duidelijke uitspraak van de bevolking gerespecteerd. In Boechout roept het negeren van de uitslag van het referendum vele vragen op. De arrogantie van de macht legt drie stemmen op vier naast zich neer en toont daarmee een grote minachting voor de bevolking.
De drie referenda hebben echter wel aangetoond dat de gemeenten worden geconfronteerd met een manke wetgeving. Voor de hogere overheid is het gemeentelijk niveau een speeltuin waar men onschuldig kan experimenteren met directe democratie. Dit is zeker niet in het belang van de bevolking en het politiek besluitvormingsproces. De VU wil zich in het parlement dan ook sterk engageren om het instrument van referenda te verfijnen. Onder andere over de discussies inzake stemrecht/stemplicht, het al dan niet correctief karakter van de volksraadpleging en het inbouwen van 'drempels' om al dan niet rekening te houden met de uitslag van het referendum, moet duidelijkheid komen. In het algemeen belang van de bevolking dient tussen vertegenwoordigings- en directe democratie het juiste evenwicht gezocht te worden. Enerzijds zullen deze verfijningen van de wet leiden tot een betere vorm van referenda en een grotere betrokkenheid van de mensen bij het beleid, anderzijds zal het hoe dan ook tijd vergen vooraleer het referendum meer wordt dan een wapen in een politiek steekspel tussen meerderheid en oppositie. De uiteenlopende ervaringen met de voorbije referenda bieden alleszins voldoende discussiestof om het referendum tot een volwaardig inspraakinstrument uit te bouwen.

De VU actief deze zomer

Gentse feesten

De zomermaand juli staat in Gent gelijk aan feesten. Muzikanten, toneelspelers, goochelaars en feestvierders bezetten dan de Gentse binnenstad. Ook de lokale VU draagt haar steentje bij tot 'Europa's grootste stadsfestival'. Vanaf 18 juli tot en met 27 juli kan u telkens vanaf 14 uur tot ... terecht op het VU-terras aan het arrondissementeel secretariaat. Afspraak in de Bennesteeg (hoek Mageleinstraat), in volle stadscentrum.

➪ Info: arr. VU-secretariaat, Bennesteeg 2, 9000 Gent, tel. 09/223.70.98.

Nationale VVM-dag te Riemst

Op 26 september is het voor de gemeentelijke (kandidaat-)mandatarissen van de VU verzamelen geblazen in het Limburgse Riemst. 's Voormiddags is er een interessant symposium over persrelaties met vertegenwoordigers van regionale TV- en krantenredacties. De hamvraag: hoe verzorg je op een efficiënte manier je persrelaties? Na het middagmaal gidst VU-burgemeester Jan Peumans de deelnemers langs enkele toeristische trekpleisters van zijn gemeente.

➪ Info: Vereniging van Vlaamse Mandatarissen, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel, tel. 02/219.49.30.

Internationaal zomerseminarie Jong-EVA

Een Italiaans filosoof schreef ooit dat je maar internationalist kan zijn als je nationalist bent. En omgekeerd. Dat viel bij de VU niet in dovemansoren. Haar pleidooi voor een democratisch Europa van volkeren en regio's kreeg gestalte in de Europese Vrije Alliantie (EVA), een samenwerkingsverband van 17 volksnationalistische partijen. Samen met hun buitenlandse leeftijdgenoten willen de VU-jongeren nu het initiatief nemen om Jong-EVA nieuw leven in te blazen.
Het doel: met radicaal-democratische, progressieve en nationalistische jongeren timmeren aan een mensvriendelijker Europa. Op het seminarie, van 24 t.e.m. 26 augustus in Brussel, wordt elke dag één thema behandeld: 'Nationalisme en pacifisme', 'Solidariteit en sociale rechtvaardigheid in Europa' en 'De volkeren en regio's in de Europese Unie'. Dit alles moet uitmonden in een slotmanifest. Naast het politieke werk staan bezoeken aan het Vlaams en het Europees parlement op het programma. Maar de VU-jongeren trakteren hun buitenlandse gasten o.a. ook op een avondje stappen in Brussel en ... op een Vredesfietseling. Iedereen welkom!

➪ Info en inschrijvingen: VUJO, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel, tel. 02/217.63.28, fax 02/217.35.10.

22ste Vredesfietseling

Op 27 augustus vertrekt de 22ste Vredesfietseling vanuit Voeren, met als einddoel de IJzerbedevaart in Diksmuide. Drie dagen lang staat VUJO op de trappers voor een onafhankelijk, maar open, Vlaanderen, trapt door voor verdraagzaamheid, democratie en solidariteit, fietst voor een fris en groen Vlaanderen, demarreert voor een Europa op mensenmaat en spurt voor wereldwijde vrede.

➪ Info en inschrijvingen: VUJO, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel, tel. 02/217.63.28, fax 02/217.35.10.

Actie tegen verbrandingsovens

Onder leiding van wnd.VU-voorzitter en burgemeester van Laakdal *Patrick Vankrunkelsven* hield een delegatie uit Laakdal, Olen en Meerhout en een grote groep inwoners uit de Kempische gemeenten een protestactie aan het kabinet van Vlaams minister Kelchtermans.
Het protest was gericht tegen de inplanting van de verbrandingsovens in de Kempen. De proteststem laat zich horen tegen de manier waarop Kelchtermans de afvalproblematiek aanpakt en paniek zaait bij de bevolking.

Affligem, van kapel naar woning!

Het OCMW van Affligem kocht een woning aan om mensen in nood op te vangen. Hiermee wordt één van de opties uit het beleidsplan van het Sociaal Impulsfonds gerealiseerd.
Met het Sociaal Impulsfonds zet de Vlaamse regering een nieuwe stap in de realisatie van een effectief partnerschap met de gemeenten en de OCMW's.
In juli 1997, naar aanleiding van een woningbrand in e deelgemeente Essene, diende OCMW-raadslid Guy Uyttersprot (VU) een voorstel in tot aankoop of huur van een woning voor opvang van mensen in nood. De OCMW-voorzitter deelde het raadslid toen mee dat mensen in nood steeds kunnen opgevangen worden in de kapel van het rusthuis. De SP-fractie in de OCMW-raad keurde het VU-voorstel dan ook af. De OCMW-raad dient zich nog uit te spreken over de herinrichting van de woning: het aantal wooneenheden, een ontmoetingsruimte voor bejaarden, noodzakelijke renovatiewerken,...
Voor de aankoop en renovatie van de woning voorziet de begroting 5 miljoen fr.

Wenst U meer informatie over de advertentiemogelijkheden in WIJ?

Bel dan vandaag nog naar

Els Decoster

op het nummer 02/481.78.59

Brood- en banketbakkerij

R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98

SPECIALITEIT VAN ALLE GELEGENHEIDSGEBAK

De familiezaak met traditie sedert 1910
Marleen en Annemie Pauwels
Oude Brugstraat 16
9200 (Schoonaarde) Dendermonde
Tel. 052/42 32 46

Afhalen van palinggerechten mogelijk

Openingsuren: van maandag tot en met donderdag:
12 uur tot 14.30 uur - 18 uur tot 21.30 uur
Zaterdag: 18 uur tot 22 uur
Zondag: 12 uur 21.30 uur
Verlofperiode: de maand december

PIBO Tongeren bouwt nieuw internaat

Op zaterdag 27 juni hebben *Frieda Brepoels*, gedeputeerde voor Onderwijs, en *Eddy Baldewijns*, Vlaams minister voor Ruimtelijke Ordening, de symbolische eerste steen gelegd van het nieuwe internaatsgebouw van het *Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs* te Tongeren.
De PIBO-internen, 45 in totaal, zijn nu gehuisvest in het vroegere hotel *Beukenhof* en in enige kosthuizen in de omgeving. Vanaf midden volgend schooljaar zal er plaats zijn voor 48 internen (jongens en meisjes) in een gloednieuw gebouw gelegen op de PIBO-campus en ingeplant in de flank van de Romeinse aquaduct die hier het PIBO-terrein doorkruist.
Met de opbrengst van de verkoop van het Beukenhof en een subsidie is de school een heel stuk onderweg in de totale kostprijs van ongeveer 50 miljoen van het nieuwe internaat.

VOOR IEDEREEN

Het wordt een functioneel gebouw, dat als afzonderlijk geheel onafhankelijk van de school kan functioneren, zodat het tijdens weekends en in vakantieperiodes een rol kan vervullen in de verblijfsaccomodatie voor Haspengouw en de Fruitstreek. Ook het gebruik van de sporthal voor trainingskampen zal hierdoor geoptimaliseerd worden. Op het gelijkvloers bevinden zich de gemeenschappelijke lokalen, in de twee bovenliggende verdiepingen zijn er individuele kamertjes voor de leerlingen en de begeleiders.
60% van de internen is afkomstig uit Limburg (vooral West-Limburg en de Maaskant), 27% komt uit Vlaams-Brabant en telkens 6,5% uit de provincies Antwerpen en Luik. Het succes van het internaat heeft natuurlijk te maken met degelijk onderwijs in specifieke studierichtingen. Geleidelijk aan opbouwend vanaf het eerste jaar zullen de leerlingen in de toekomst naast de 'Biotechniek' een volwaardige en onafhankelijke richting 'Landbouw' en 'Tuinbouw' kunnen volgen zowel op het niveau van het technisch als het beroepsonderwijs. Na het secundair onderwijs (12-18/19 jaar) zal ook in de toekomst het graduaat Landbouw en Biotechnologie op de PIBO-campus kunnen worden gevolgd.
Zowel het secundaire onderwijs alshet graduaat leiden tot een diploma met uitgebreide studie- en beroepsmogelijkheden in de agrargische en aanverwante sectoren.

WIJ

VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

Een uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredacteur:
Maurits Van Liedekerke

Redacteuren:
Eric Van de Casteele
Geert Vranken

Secretariaat:
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen en redactie op rekeningnummer 435-0272161-59 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.
Tel. 02/219.49.30
Fax 02/219.97.25
E-mail redactie@vprti.be
Jaarabonnement 1.800 fr.
Los nummer 35 fr.
Dit nummer werd dinsdag j. l. om 14 u. afgesloten.

Verantwoordelijk uitgever:
Bert Anciaux
Barrikadenplein 12
1000 Brussel

Reclameregie:
Decom
Gossetlaan 30
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02/481.78.59
Fax. 02/481.78.82

VUM press

DEZE WEEK IN **KNACK**

http://www.knack.be

REPRESSIE

DE SCHADUW VAN DE OORLOG

Het "repressiedecreet" van Vlaams parlementslid Herman Suykerbuyk bracht in Wallonië en de joodse beweging een orkaan van protest teweeg. Knack confronteerde Suykerbuyk met David Susskind van het Joods Vrijzinnig Centrum. Over fouten in en meteen na de oorlog, en hoe de overheid daar al die tijd op gereageerd heeft. Over kleine en grote gevoeligheden en de proporties die de controverse mettertijd heeft aangenomen. En over hoe en waarom de wonden uit het verleden niet dichtgroeiden. Een debat.

MIGRANTEN

LOKEREN NA DE RELLEN

Migranten zorgen herhaaldelijk voor onrust in Lokeren. Het gemeentebestuur pleit ongegeneerd voor hardere maatregelen en ook Louis Tobback kondigde een strenger optreden aan. Wat loopt er precies fout in Lokeren? En met migrantenjongeren in het algemeen? Moeten zij louter beschouwd worden als daders, of zijn het in de eerste plaats slachtoffers? En hoe kan de migrantengemeenschap zelf voorkomen dat haar jeugd ontaardt? Lokeren na de rellen: een reportage.

SERIE 20STE EEUW

DE FLANDRIENS VAN HET WIELRENNEN

Stoempen, lossen, weer bijkomen, ne keer braken, weer stoempen, vloeken, vergeten te eten, nog meer vloeken, schruwen en spuwen, een gat in zijn kop vallen, veertig kilometer verkeerd rijden, onderweg het overlijden van zijn oude moedertje vernemen, door een volgauto ondersteboven worden gekegeld... en toch winnen tegen de Fransman en de Italiaander. De Flandrien was geen normale renner: verhalen uit "Het rijke Vlaamse wielerleven".

WEEKEND KNACK : DE ERNST VAN DE ANTWERPSE MODEACADEMIE + HET NIEUWE VAKANTIEAVONTUUR : DE HARDE REALITEIT + VAN DALIAN NAAR PEKING IN EEN OLDTIMER

Het wereldkampioenschap begon vorige zaterdag. Toen de Rode Duivels thuis waren. We mogen ons daar niet over verwonderen en ergernis is al helemaal misplaatst. De jongens konden gewoon niet beter en wie zijn beide voeten op de grond hield, durfde dit ook voorspellen. . Zuid-Korea en Mexico waren veredelde figuranten. Probleem was dat de Belgen dat ook waren.

M. Herremans

Het wordt moeilijk

Voor een goed begrip: onze nationale ploeg was in Frankrijk niet op haar plaats. Ze had daar niets te zoeken. Ze geraakte met meer geluk dan wijsheid bij de laatste tweeëndertig. In haar kwalificatiereeks leverde ze één overtuigende verrichting: uit bij de Turken. Die match mocht gezien worden. Tegen Nederland kwam ze niet in het stuk voor en uit en thuis tegen Wales werd ze geconfronteerd met de zwakste nationale ploeg van dat land ooit! België had beschamend veel geluk bij de loting van de testwedstrijden. Het „kreeg" Ierland voorgeschoteld dat nooit eerder een matiger ploeg in het veld bracht. Enerzijds omdat het talent niet voorhanden was, anderzijds omdat spelers als Keane en Irwin wegens kwetsuren twee of één wedstrijd misten. De onterechte euforie om de onverhoopte kwalificatie en de degelijke resultaten in niets betekenende oefenwedstrijden verblinden de spelers, de begeleiders, de pers en het publiek. De ontnuchtering kwam hard aan.

HOUTHAKKER

Schuldigen zoeken heeft weinig zin. De ploeg was oud. De som aan individueel talent lag veel te laag om een rol van betekenis te kunnen spelen. De ziekten van het Belgisch voetbal werden zelfs door de blinden gezien... Zo schrijnend was het. Desondanks toch enkele pertinente vaststellingen.

Georges Leekens is zeker geen meestertacticus. Hij is dat overigens nooit geweest. Niet als speler – hij was een geoefend *houthakker* die nauwelijks onderscheid maakte tussen bal en tegenstander – en niet als trainer. Hij kon zichzelf wel altijd heel goed verkopen en slaagde erin zich te profileren als een groot organisator, als een man met visie. Waarop die visie precies berust is nog nooit iemand duidelijk geworden. Van de tijdelijke hausse rond de Rode Duivels maakte hij gebruik om zijn actieterrein te verbreden. Hij ging zijn wijsheden doceren aan mensen uit de bedrijfswereld. Binnenkort geeft hij misschien ook nog managementcursussen. De waanzin voorbij. Het wordt de hoogste tijd dat Leekens zich bezighoudt met de opdrachten waarvoor hij werd aangeworven. Hij zou voor 2000 een nieuwe nationale ploeg bouwen en hij zou de voetbalbond opnieuw laten aansluiten bij de hedendaagse tendensen in het topvoetbal. Die uitdaging lijkt ons groot genoeg om er zich voltijds te moeten op concentreren. Hebben we geen hoge pet op van de tacticus Georges Leekens, de man had wel gelijk toen hij voor het wereldkampioenschap liet verstaan dat Enzo Scifo's toekomst in het verleden lag. Dat is in Frankrijk nog maar eens gebleken. Scifo is geen moderne voetballer. Hij verdedigt niet mee. De balrecuperatie is aan hem niet besteed. Anderlecht heeft het vorig seizoen tot zijn schade ondervonden en het zal in de volgende campagne niet anders zijn. Scifo speculeert schaamteloos op de steun van de Franstalige pers om alsnog te overleven. Daar spelen wij niet in mee.

VERNIEUWING

Er liepen overigens teveel dertig plussers rond in het rode shirt. Twee van hen hebben misschien nog een korte toekomst in de nationale ploeg. Filip De Wilde blijft ongetwijfeld 's lands beste doelman. Dat hij in de match tegen Zuid-Korea plaats moest ruimen voor Van de Walle was beschamend. Leekens is dus ook geen psycholoog. Staelens kan mogelijk ook nog een paar jaar overleven. Als libero. Als laatste man kan hij afwachtend en organiserend voetballen. Indien hij erin slaagt fysiek sterk te blijven – wat voor een vierendertigjarige niet vanzelfsprekend is – en van kwetsuren gespaard blijft kan hij Euro 2000 halen. Maar het zal nog moeten blijken.

De vernieuwing dringt zicht dus op. Dat wordt geen sinecure. Natuurlijk zijn Genaux, Leonard, Goossens, Walem en mogelijk ook Claessens en Bassegio jongens voor de toekomst. Maar of zij voldoende inhoud bezitten om het niveau van de ploeg op te tillen mag betwijfeld worden. Zij kunnen meespelen, maar maken vermoedelijk het verschil niet. De Bilde zal dat misschien kunnen wanneer hij mentaal en fysiek doorgroeit. Maar doet hij dat ook?

Ons voetbal wordt vandaag geconfronteerd met de gevolgen van jarenlang wanbeleid. Het gebrek aan leiders steekt de ogen uit. Ze zijn gewoon niet beschikbaar. Michel D'Hooghe is een handelaar in lege zakken, een verkoper van holle frasen. Zijn inzichten reiken niet verder dan het Brugse en het eigen belang. In de coulissen wordt dit door velen gefluisterd. Voorlopig zegt niemand het luidop. Courtois werd verbannen, verkoos de vlucht voorwaarts naar het organisatiecomité van het Europees Kampioenschap. Door zijn rol in het omkoopschandaal rond Anderlecht had hij alle geloofwaardigheid – voor zover hij die ooit bezeten heeft – verloren. Anderlecht zelf bestaat nog nauwelijks. Geteisterd door prestigeverlies en gekweld door een op improvisatie berustend sportief beleid zonder enige structuur of visie. Ons voetbal lijdt onder de neergang van zijn boegbeeld.

NIEUWE AANPAK

Johan Boskamp stelde naar aanleiding van de uitschakeling op het WK een scherpe diagnose. „Ze hadden beter oefencentra gebouwd in plaats van een glazen huis waar geen voetballer of supporter wat aan heeft." De soms onbehouwen, maar altijd rondborstige en eerlijke Vlaamse Rotterdammer stelde het scherper dan iemand ooit voordien. Er bestaat in ons voetbal geen jeugdbeleid. Uit het arrest-Bosman werden enkel verkeerde conclusies getrokken. Men zocht redding in de aanwerving van buitenlanders die in hun beste dagen misschien in derde klasse mogen meedoen. Men klaagde en verwees naar de overheid die zo onbeschoft was de opheffing van de unitaire structuur te eisen als voorwaarde voor financiële ondersteuning. Gelooft de voetbalbond dan echt dat hij boven God en de wetten verheven is? Kan de kentering spoedig intreden? We hopen en vrezen tegelijk. Hopen omdat we niet geloven dat onze jeugd minder begaafd zou zijn dan die van naburige landen. Vrezen omdat de structuren en begeleiders ontbreken. De korte termijn blijft in ons voetbal de hoogste zaligheid.

Er wordt niet geïnvesteerd, er wordt enkel gerepareerd. Sportief moet de techniek, de individuele balvaardigheid, het creatief vermogen in ere worden hersteld. Voetbal moet in zijn verloop kunnen verrassen. Voorspelbaarheid is een vloek voor deze populaire sport. Het spel moet teruggegeven worden aan de artiesten, aan de klassespelers. De lopers zonder enige baltechniek – die vandaag ten overvloede worden gevormd en waarvan Leekens er ook een paar „exemplaren" had meegenomen – beoefenen beter atletiek. Daar zijn ze op hun plaats. Verder moet ons voetbal snel doorzichtig worden. De boekhouding van een club mag geen goedbewaard geheim blijven indien men aan geloofwaardigheid wil winnen. Wordt het niet de hoogste tijd het roer om te gooien? Wordt het niet de hoogste tijd dat nieuwe leiders opstaan? Willen en mogen opstaan.

Olympus

Ook al wistLeekens dat „Scifo 's toekomst in het verleden ligt", toch werd hij nog opgesteld...

Spijtig

Wilfried Nelissen stopt met wielrennen. Noodgedwongen. De gevolgen van zijn zware val in Gent-Wevelgem van voor twee jaar werden nooit volledig overwonnen. Dat mocht worden gevreesd. Vandaag is die vrees werkelijkheid geworden.

Het was een verschrikkelijke tuimelperte. Dijbeenbreuk. Gebroken knieschijf. Open breuk van het kuitbeen. Niets bleef hem gespaard. Nelissen was een coureur met een gezicht. Misschien niet de grootste klasbak. Hij beschikte over een scherpe eindspurt. Hij durfde risico's nemen wanneer het peloton op het spandoek afstormde. Dat is hem meer dan een keer zwaar opgebroken. Maar hij was niet te temmen. In de Tour won hij ritten en de gele trui. Hij werd kampioen van België. Hij won *Het Volk*.. Het al matig bezette Belgische peloton verliest een kleurrijk coureur. We zullen hem missen en hopen dat hij spoedig een nieuwe bestemming vindt...

P. Van Belle

(Olympus)

Faire ce qu'il ne faut pas faire" of "doen wat niet gedaan wordt". Dit rare devies moet zowat de levensvisie van René Magritte zijn geweest. Ten minste als men Jacques Roisin mag geloven, deze psychoanalist van Louvain-la-Neuve heeft na vele gesprekken met getuigen de eerste 28 levensjaren van de schilder kleurrijk beschreven. Reeds als kind was Magritte een onmogelijk iemand, even onmogelijk als zijn vader en twee broers. En al verklaart de biotoop waarin men opgroeit niet alles, toch mag in het geval van Magritte aangenomen worden dat dààr de wortels liggen van zijn "onmogelijk" oeuvre.

De wortels van Magritte

(3)

Om zijn verhaal over Magritte kracht bij te zetten koos de auteur een foto van "een duivels kijkende" schilder. De jonge Magritte bootste daarmee zijn verderfelijke helden uit Zigomar na.

In het vooruitzicht van de grote Magritte-retrospectieve te Brussel reisde Waldemar Januszczak, hoofdredacteur van *Culture*, het literaire supplement van de *The Sunday Times*, naar Charleroi. In een poging om het bizarre werk van Magritte te begrijpen bezocht hij de streek waar de schilder opgroeide. De tocht is een ware ontgoocheling geworden, Januszczak vluchtte met de eerste de beste trein terug naar Brussel. „The flight from hell" met "de hel" Charleroi bedoelend, waarvan hij „... wenste dat ik daar nooit was geweest!"

In het stedelijk Museum voor Schone Kunsten wou Januszczak de muurschildering *La Fée ignorante* (uit 1957) van Magritte gaan bekijken. Maar er was net een hondententoonstelling bezig en niemand kon de journalist helpen, hij zocht en vond *La Fée* dan maar zelf, in slechte staat bovendien. Honden zag Januszczak ook in de straten van Charleroi, beesten die het op de stoep deden en die bovendien door afschuwelijke vormen van diarree werden geplaagd.

Voor Januszczak kon "deze vuile en dode hoek van België" (*this dirty and dead corner of Belgium*) niets anders dan een somber iemand teweeg brengen van wie de artistieke productie navenant is. Als hij dan ook nog de Samber, waarin de moeder van Magritte zich verdronk, beschrijft en in dit grauwe landschap het personage van... Dutroux situeert dan weet je het wel: deze behekste is een Belg!

DOOR DE DUIVEL BEZETEN

Dit voorjaar verscheen het boek *Ceci n'est une biographie de Magritte*, geschreven door psychoanalist Jacques Roisin. De titel verwijst naar het schilderij-met-de-pijp, maar verklapt meteen ook dat het boek niet dé biografie van de schilder is. Het gaat bovendien maar om een gedeelte van zijn leven, vanaf zijn geboorte op 21 november 1898 te Lessen tot 1926, jaar waarin Magritte definitief voor het surrealisme koos.

Het was Magritte zelf die verklaarde dat hij reeds als kind getekend was „par des souvenirs empreints de mystères". Getroffen door deze bekentenis wou Roisin weten of er enig verband zou kunnen bestaan tussen deze vroege invloeden en het werk van de schilder.

In 1985 begon hij een zoektocht waarbij hij geen moeite spaarde, alles wat hem kon dienen om Magritte te ontleden trok hij na. In Charleroi huurde Roisin een kamer en las er de kranten van het jaar 1912 door, want vlug bleek dat de zelfmoord van Régina Bertinchamps, de moeder van Magritte, hem duidelijk zou maken wat voor mensen vader en zonen Magritte waren.

Op zoek naar de plaatsen in Châtelet waar de familie had gewoond, belde de auteur bij een zekere madame C. aan. Bij het horen van de naam van de schilder snauwde de vrouw Roisin toe dat de Magrittes "des cauchies" waren, door "de duivel bezeten", en gooide de deur dicht. Andere getuigen waren loslippiger zodat Roisin uit ontelbare getuigenissen kon putten.

DRÔLE DE COCO

Moeder Magritte was een extreem gelovige vrouw, leefde enkel en alleen voor haar huiselijke taken, was in hoge mate

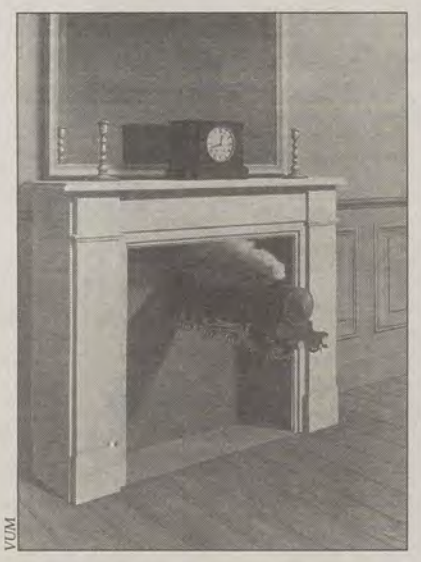
VUM

depressief van aard, maar de goedheid zelve. Vader Leopold daarentegen was een hooghartig man en extreem antigodsdienstig, hij verbood zijn zonen Waals te spreken, was een gereputeerde vrouwenloper en gepassioneerd door paarden. Als vertegenwoordiger-reiziger van de Dendermondse firma De Bruyn deed hij goede zaken en verbleef vaak buitenshuis. De Bruyn vervaardigde o.m. *cocoline*, een margarine op basis van kokosnoten-olie. De bijnaam "drôle de coco" was dus wel erg toepasselijk op Leopold Magritte! Ook zoon René voelde zich reeds op jonge leeftijd aangetrokken door alles wat obsceen is, hij vond grappen met kak en pies geestig en had een uitgesproken aandacht voor vulgaire erotiek; kortom hij werd door alle getuigen omschreven als "un sale gosse". De twee jongere broers, Raymond en Paul, waren al niet veel beter. Samen vormden ze de "bande Magritte", als ze door de straten van Châtelet struinden, gingen de deuren dicht.

Uit vele gesprekken met buren, klas- en tijdgenoten kwam Jacques Roisin te weten dat het gedrag van vader Magritte en van de kinderen zo ondraaglijk was dat moeder zelfmoord als enige uitweg zag om te ontsnappen aan de huiselijke ellende.

De veertigjarige Régina Bertinchamps verdronk zich op 24 februari 1912 in de Samber, op korte afstand van het huis waar de familie woonde. René was toen 14 jaar. Volgens Waldemar Januszczak in *Culture* heeft men nooit de ware reden van de zelfmoord geweten, maar de getuigen die Jacques Roisin daarover hoorde zijn formeel. Mevrouw Magritte voelde zich in de steek gelaten door haar ontrouwe echtgenoot en zag ze zich niet meer de baas over de drie jongens.

ZIGOMAR!

Ook het schoolgedrag van de zonen Magritte was een puinhoop, vaak bleven ze in bed liggen om stripverhalen en romannetjes te lezen. Tot hun favoriete lectuur behoorden de avonturen van *Zigomar*, pulp die wekelijks te koop werd aangeboden en helemaal geen onschuldige jongensverhalen!

Zigomar en zijn bende waren onverbiddelijke en gewelddadige schurken. Ook uit de avonturen van *Fantômas* en bij Edgar Allan Poe haalden de Magrittes inspiratie voor hun streken. Ondermeer voor hun ingenieuze "grappen" waarbij een emmer excrementen over het hoofd van een wandelaar werd uitgekieperd, het zinken van de Titanic in de kelder van een filmzaal werd nagedaan en waarbij de dochter des huizes het leven liet. Of waarbij zij, naar het voorbeeld uit *Les Tombes Vampires* (alweer Zigomar), een lijk wilden opgraven maar door de grafdelver werden betrapt.

In deze en andere toestanden zoekt psychoanalist Roisin verklaringen voor de beelden in het werk van Magritte.

SPIJT

De auteur situeert "de geboorte van de schilder" in 1914. In dat jaar schilderde de toen 16 jarige Magritte een doek met grote afmetingen, na één jaar tekenles had hij besloten om schilder te worden. Het doek stelt paarden voor die uit een brandende schuur wegvluchten. Magritte zal het paardenthema later nog herhalen, o.m. in zijn eerste surrealistische doek *Le Jockey perdu* uit 1926.

In 1915 schreef Magritte zich in als vrije leerling aan de academie in Brussel. Ook daar toonde hij zich "terrible et cruel". Van zijn vader ontving hij een ruime uitkering en kon dus ongeremd zijn gangen gaan: het Noordkwartier bezoeken, fratsen uithalen en pornografie kopen. Maar ook zijn medeleerlingen, waaronder Paul Delvaux, pesten. Die hadden het tijdens de oorlog niet breed, maar daar had Magritte geen boodschap aan. Eens kocht hij zich drie meter worst en sleepte die voor de hongerige ogen van zijn medestudenten achter zich aan. Deze en vele anderen plagerijen maken de helft van het boek uit, zelden komt de schilder naar voor als een vriendelijke of een aangename knaap.

Toch groeide uit dit woelwater een burgerman die om den brode behangpapier ontwierp en thuis aan de keukentafel zijn vreemde doeken schilderde. Magritte had het "doen wat niet gedaan wordt" uit zijn jeugdjaren geruild voor een haast kleurloos leven aan de zijde van zijn jeugdvriendin en in gezelschap van een hondje.

***

Tot slot nog een beschouwing bij de wijze waarop de auteur zijn boek heeft opgebouwd, hij doet dit rond schilderijen waarin Magritte elementen uit zijn jeugd heeft verwerkt. Zo gebruikt Roisin het doek *Le Fils de l'homme* om vader Magritte te beschrijven. In *Les Eaux profondes* wordt het droeve lot van zijn moeder breedvoerig beschreven. Over dit schilderij is er heel wat te doen, het stelt een gesluierde vrouw voor, een thema dat Magritte bij herhaling heeft uitgebeeld. Het zou, vermoedt de auteur, een verwijzing kunnen zijn naar het beeld van het in doeken gewikkelde dode lichaam van zijn verdronken moeder, een herinnering die Magritte in zich heeft bewaard en waarvan hij nooit los is gekomen.

Vandaar de slotvraag waarmee Jacques Roisin de lezer opzadelt. Heeft Magritte het herhaaldelijk uitbeelden nodig gehad om het drama van z'n leven en de ondraaglijke spijt daarover te kunnen vergeten?

(mvl)

↬ *Ceci n'est une biographie de Magritte. Jacques Roisin. Uitg. Alice Edtions, Brussel, 232 blz., 725 fr. (02/345.49.00)*

↬ *Volgende week: Redmond ziet Magritte*

Dann

Wuif met WIJ Jaak Vandemeulebroucke uit in Straatsburg!

Bij zijn laatste zitting in het Europees Parlement

Jaak Vandemeulebroucke verrastte zowat iedereen toen hij enkele maanden geleden aankondigde zijn mandaat als Europees Parlementslid voortijdig te beëindigen. Jaak is sinds februari 1981 lid van het Europees Parlement, een lange staat van dienst dus!

Het Volksunie-boegbeeld schreef ook vele bijdragen voor WIJ en zorgde er, samen met zijn medewerkers, voor dat ons weekblad ook een zeer duidelijk Europees karakter draagt. Door deze bijdragen behoren WIJ-lezers wat *Europa* betreft zeker tot de best geïnformeerde Vlamingen!

Als dank voor deze jarenlange inzet van "onze Europeanen" (dat zijn de VU-medewerkers in en rond het EP) organiseert de redactie van WIJ een lezersreis naar Straatsburg om er Jaak uit te wuiven bij zijn laatste zitting in het Europees halfrond. We worden er door Jaak en zijn collega's ontvangen en zullen ook een deel van de plenaire vergadering vanop de publiekstribune kunnen bijwonen.

De eerste 45 inschrijvers kunnen mee!

De reis gaat door op woensdag 16 en donderdag 17 september a.s. en kost 3.500 frank per persoon op basis van een verblijf in een tweepersoonskamer. Eén avondmaal en één morgenontbijt zijn in de prijs begrepen. Niet inbegrepen zijn de twee middagmalen, tijdens de heenreis en de middag van de tweede dag. De busreis is geregeld via een reisagentschap en is verzekerd overeenkomstig de wettelijke normen.

↬ *Wie met WIJ mee naar Straatsburg wil, kan inschrijven door bijgevoegde bon degelijk ingevuld te sturen naar: Redactie WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel en gelijktijdig 3.500 frank over te schrijven op het rekeningnummer 424-6071331-24 van: EVA, Wiertzstraat 02H357, 1047 Brussel.*

◆ WIJ-UITSTAP ◆

Het programma

Woensdag 16 september

8 uur: vertrek aan het VU-secretariaat, Barrikadenplein 12 te Brussel. Via Luxemburg (met onderweg een stop) naar Straatsburg.

15 uur: aankomst Europees Parlement te Straatsburg.

15u.30-18u.30: ontvangst in het Europees Parlement.

Verwelkoming door Jaak Vandemeulebroucke en kennismaking met EVA-parlementsleden en fractiegenoten. Bijwonen plenaire zitting vanop de publieke tribune.

19 uur:avondmaal (drie gangen, drank inbegrepen) in restaurant *La cruche d'Or*, in aanwezigheid van Jaak Vandemeulebroucke en parlementsleden van de Scottish National Party (SNP).

22 uur: vertrek met bus naar het hotel in Obernai, drie kwartier buiten Straatsburg.

Donderdag 17 september

8 uur: ontbijt in het hotel.

9u.15: vertrek met de bus naar Straatsburg.

10u.-14u.: vrij bezoek aan Straatsburg (mogelijkheden: boottocht, La petite France, kathedraal, enz...).

14 uur:terugreis naar Brussel.

21 uur:aankomst op Barrikadenplein.

Inschrijvingsbon

JA, Ik wulf met WIJ Jaak uit in Straatsburg!

Voornaam: . . . . . .

Naam: . . . . . .

Adres: . . . . . .

- Reist op 16 en 17 september 1998 mee naar Straatsburg.

- Hij/Zij stort(en) vandaag ..... fr. op rekening van EVA voor ..... perso(o)n(en).

Handtekening

Volledig ingevuld sturen naar WIJ, Barrikadenplein 12 te 1000 Brussel.

15

Opnieuw en goedkoop

Pocketuitgaven hebben één groot nadeel: ze verschijnen steevast meerdere maanden, zoniet jaren, na de eerste uitgave van een werk. Voordelen zijn er natuurlijk ook: ze zijn een flink stuk goedkoper dan het origineel en ze zijn veel gemakkelijker hanteerbaar: op de trein, het strand, ... Zoals de Engelse benaming al aangeeft: ze hebben genoeg plaats aan een vestzak. Leesverslaafden die er niet zoveel om geven tegelijk ook een dure bibliotheek aan te leggen, zijn er dan ook uitstekend mee geholpen.

Bij *Singel Pockets* verschenen zo net voor de zomer weer tal van pocketuitgaven waarvan we er enkele aan u voorstellen.

Een eerste is het wereldberoemde '1984' van George Orwell. Deze auteur, onlangs nog in het nieuws omdat hij de Amerikaanse communistenjagers een handje zou hebben toegestoken, schreef dit werk in 1948 en gaf daarin zijn niet bepaald optimistische visie op de wereld van 36 jaar later.

Vrolijker - althans voor wie erom kan (glim)lachen is het werk van *Gerrit Komrij*. Zijn 'Humeuren en temperamenten', met de ondertitel 'Een encyclopedie van het gevoel', verscheen als pocket inmiddels in zijn tiende druk. Komrij geeft zijn lezers een alfabetisch gerangschikte lijst met gevoelstoestanden gaande van 'Aanstellerij' tot 'Zuiverheid'. Het was een hele geruststelling te moeten lezen dat 'luiheid' ons tenminste kan doen genieten van het leven.

Ook plezierig om lezen is 'Koot droomt zich af', een verzameling columns van *Kees van Kooten* die reeds aan haar 15de druk toe is. De auteur beziet de wereld van 20 jaar terug zo op zijn heel eigen wijze en aarzelt niet op eigenzinnige oplossingen aan te brengen voor problemen van toen.

↬ 1984. George Orwell. Uitg. Singel Pockets - Amsterdam. 1998. 404 blz., 300 fr.

↬ Humeuren en temperamenten. Gerrit Komrij. Uitg. Singel Pockets - Amsterdam. 1998. 223 blz., 300 fr.

↬ Koot droomt zich af. Kees van Kooten. Uitg. Singel Pockets - Amsterdam. 1998. 188 blz., 300 fr.

Voor elk wat wils

Een goede vondst is het *Kleurencombinatieboek*. Niet iedereen houdt van behang of wil wel eens iets anders. Daarop geeft dit boek het juiste antwoord. De uitgave bevat, zoals de titel doet vermoeden, kleurencombinaties die men met behulp van kleurenkaarten zelf kan samenvoegen om zich een oordeel over het eindresultaat te vormen. Handig gebonden met een spiraal, bevat de uitgave drie boeken in één: de kleuren voor het plafond, deze van de muren en tenslotte de vloeren. Het boek is ook onderverdeeld in woonkamers, slaapkamers, badkamers en keukens.

↬ **Het Kleurencombinatieboek. Uitg. Becht, Haarlem / Singel 262, Antwerpen, 1998, 102 blz., 900 fr.**

Als u van koken uw hobby maakt of iemand een mooi kookboek wil schenken dan kunnen we *Groenten. Heerlijke en eenvoudige recepten* van *Christel Rosenfeld* aanbevelen. Rosenfeld staat bekend om haar grootformaat kleurenopnamen en deze zijn in het boek rijkelijk terug te vinden. Ze heeft haar kunstzinnige werk aangevuld met een groot aantal met groenten samengestelde recepten. Wie iets meer over zijn favoriete groente wil weten, komt in dit boek aan zijn trekken. Elk van de 45 hoofdstukken heeft een inleiding die op de bijzonderheden van die bepaalde groente ingaat. De gerechten zijn goed uitgelegd, dit evenwel zonder foto's. Alles is gemakkelijk terug te vinden; er zijn maar liefst 3 indelingen: volgens de groepen, het alfabet en de recepten. Het groentefotoboek is, zoals de flap vermeldt, een genot om te lezen, een genoegen om te bekijken en een lust om uit te koken en te eten.

↬ **Groenten. Heerlijke en eenvoudige recepten. Christel Roselfeld. Uitg. Terra/Lannoo, Tielt, 1998. 239 blz., 1.495 fr.**

Brosella '98

Brosella Folk en Jazz...

◆ CULTUUR ◆

Vera Coomans en Philip Hoessen, de fado-achtige stem en de accordeon.

De jaarlijkse folk en jazz-tweedaagse in het *Groentheater* vlakbij het atomium op de Heizel is aan haar 22ste uitgave toe. Op 11 en 12 juli e.k. kan u gewoontegetrouw weer *gratis* proeven van het kruim van wat folk en jazz vandaag te bieden heeft. Want Henri Van den Berghe en zijn dynamische ploeg hebben weer een mooi programma in elkaar gebokst en dit mede dank zij de subsidie van de Brusselse regering, zo'n kleine anderhalf miljoen frank.

Maar het festival steunt vooral op de vele vrijwilligers van vier Brusselse jeugdhuizen.

Zaterdag 11 juli start om 15u. met kinderanimatie van *Jeugd-en-stad* dat voor grime en allerlei spelen zorgt, verder is er de stichting *Kei* die doorlopend instrumenten bouwt met recuperatiemateriaal, animatie met Urkie Purkie, Jabbe dabbe doe en de Crazy Fish Company.

In het akoestisch aantrekkelijke openluchttheater zetten eerst de eigen *Brosella Folkfriends* wandelend in, waarna op het grote podium Rough Red het gebeuren opent. Spilfiguur is Steve Tyson, ooit gitarist bij de legendarische Chuck Berry die samen met zijn Australische kompanen Peter Harvey aan de klavieren, accordeon en gitaar, zanger en gitarist John Fegan, bassist John Barr en drummer Peter Hudson hun debuutceedee live komen voorstellen. Na Brosella volgt een uitgebreide Europese toer dat hen verder tot in Ierland en Denemarken brengt. Uxia Senile wordt de Spaanse June Tabor genoemd en is de belangrijkste vocaliste in Gallicië. Omringd door een viertal puike muzikanten is dit folk van de bovenste plank, eveneens te horen op haar recente album *Usta i vivindo no cea*. De vier Bretoense muzikanten die onder de naam *Nomades* optreden rond 18u. nodigen uit voor een muzikale reis tussen Indus en Noord-Afrika.

VERA COOMANS EN C°

Begin zeventig pakte violist Wiet van de Leest uit met zijn legendarische groep *Rum*, en na de split in '74 vormde hij samen met zangeres Vera Coomans de groep *Madou*. Met het Brugge's Festival '97 keerden ze terug op de planken. Een kleine concerttoer begint dit jaar wees uit dat Vera een „blijver" is. Haar recente ceedee *Sad Eyes* laat horen dat ze met haar wat fado-klinkende stem ook in staat is mooie traditionals op uitstekende wijze te vertolken.

Speciaal voor Brosella is niet enkel haar trouwe accordeonist Philip Hoessen, maar ook ex-Rum leider en jeugdvriend Wiet van de Leest van de partij! De Ierse groep *Dervish* wordt terecht de lijsttrekker van de folkdag: sprankelende frisheid gepaard aan vurigheid en fijngevoeligheid. Met *At the end of the day* werden ze zopas als beste Ierse Traditional Album-prijs gelauwerd door de Critics Award. De stem en de bodhran van Cathy Jordan worden schitterend omlijst door de Ierse fiddlekampioen Shane Mc Aleer.

JAZZ EN JIDDISH

Zondag beginnen de Brosella Jazzfriends om 15u. met een keuze uit traditionele jazzmuziek. Nieuwe composities toegepast op jazztechnieken en bewerkingen van jazzmeesterwerken uit de beginperiode zijn de stokpaardjes van Renaud Patighy, waarna de befaamde trompettist en jazzpedagoog Clark Terry met herkenbare, virtuoze en smaakvolle muziek zal swingen.

Terry maakte deel uit van de NBC van New York en blijft als individualist in de huidige jazz een der meest gevraagde Amerikaanse muzikanten. Hij wordt begeleid door het bekende trio Roger Vanhaverbeke (bas), met Johan Clement en Luc Vanden Bosch aan piano en drums.

De Braziliaanse gitarist Flavio dell'Isola komt met zijn stevig vierkoppig jazzkwartet, met ondermeer onze Bruno Castellucci aan de drums, en de Gentse Koen De Cauter zet zijn Django-follies '97 verder onder de titel *Egyptian Fantasies...*

Ook Jiddische muziek is van de partij: de Oost-Berlijner Karsten Troyke is een volwaardig entertainer met zijn vernieuwend en humoresk Jiddisch chanson en jazz- en reggae-ingrediënten. Dé grote naam om af te sluiten is onze Philip Catherine die met zijn kwartet en gastmuzikanten borg staan voor een spetterende finale die voor een stuk te horen is op zijn recente CD. Als ex-muzikant van Toots, Larry Corryell, Grappelli en Charlie Mingus is Catherine een van onze beste ambassadeurs met wereldfaam!

Sergius

Filmmakers putten vaak inspiratie uit hun omgeving en levenservaring. De Zuid-Afrikaanse cineast Manie van Rensburg vormt geen uitzondering op deze regel. Z'n werk wordt uitvoerig beschreven in 'Kronieken van Zuid-Afrika'.

Film in Zuid-Afrika

'Kronieken van Zuid-Afrika', over het werk van de cineast *Manie van Rensburg*, bevat vier delen en twee bijlagen, waarvan de onderlinge samenhang onvoldoende wordt beklemtoond. Daardoor wekt het geheel de indruk van een bundel - weliswaar degelijk voorbereide - collegeteksten. De doelgroep van *Martin Botha* (Universiteit van Zuid-Afrika) en *Hubert Dethier* (Vrije Universiteit Brussel) lijkt dan ook veeleer de filmliefhebbende communicatiewetenschapper te zijn.

Centraal in deze kronieken staat het kinematografisch werk van Manie van Rensburg (1945 - zelfmoord 1993) en de maatschappelijke context waarin het tot stand kwam. VUB-docent Dethier besteedt ook aandacht aan de nazi-propaganda en plaatst filosofische kanttekeningen bij de 'crisis van de rede' in de twintigste eeuw.

NIETS AAN DE HAND, MIJNHEER!

Deel I schetst in vogelvlucht de bewogen geschiedenis van Zuid-Afrika vanaf de Khoikhoi en de San over de onderdrukking van de zwarte bevolking tot het begin van de Codesa-onderhandelingen in december '91.

Een noodzakelijk geheugensteuntje voor de filmliefhebber die minder vertrouwd is met Zuid-Afrika en de thematische achtergronden van Van Rensburgs films ten volle wil begrijpen. De eerste niet-raciale verkiezingen van 27 april 1994 en de daaropvolgende evoluties komen evenwel niet aan bod.

Martin Botha geeft in deel II een chronologisch overzicht van de Zuid-Afrikaanse filmindustrie na de Tweede Wereldoorlog. Terwijl het land een stormachtig tijdperk doormaakt, produceren de grote maatschappijen musicals, komedies, romantische films en avonturenfilms die op geen enkele wijze de traumatische gebeurtenissen onder het apartheidsregime weerspiegelen. Vanaf '56 is trouwens een subsidiestelsel in voege om de filmproductie op *Verwoerdiaanse* leest te schoeien. Deze films negeren niet alleen de maatschappelijke realiteit van de zwarte Zuid-Afrikanen, maar schilderen ook een stereotiep portret van de Afrikaner.

Onafhankelijke filmmakers die zich kritisch opstellen ten opzichte van het apartheidsstelsel worden nauwelijks geprojecteerd op het grote scherm. Tijdens de noodtoestand zetten censoren trouwens veelvuldig de schaar in hun beeldmateriaal. De prent 'Country Lovers' (1982) van Manie van Rensburg over de liefdesrelatie tussen een jonge Afrikaner en een zwart meisje, ontsnapt - wegens immoraliteit - evenmin aan dit noodlot.

HET VIERDE RIJK

De film 'The Native Who Caused All the Trouble' (1989) vormt een keerpunt in het persoonlijke en professionele leven van Van Rensburg. Voortaan staat z'n werk volledig in het teken van de strijd tegen apartheid. 'The Fourth Reich' (1990) is vanuit deze invalshoek de grootste prestatie van de non-conformistische cineast. Hierin wordt het waargebeurde verhaal verteld van de Afrikaner rechtervleugel die de regering omver tracht te werpen in de jaren '30 - '40. Typische Van Rensburg-thema's komen uitvoerig aan bod: verraad, marginaliteit, communicatieproblemen en het Afrikaner nationalisme.

Hubert Dethier analyseert in deel III (*Nazisme en propaganda*) de film als propaganda-instrument om de instandhouding van totalitaire staten te legitimeren. Het werkelijke doel van de nationaal-socialistische propaganda was niet zozeer de beïnvloeding van de mening, dan wel de verinnerlijking van de angst voor terreur. Indien het angstgevoel wordt verinnerlijkt, is het volgens de VUB-professor veel permanenter en dus veel effectiever als onderdrukkingsmiddel. Het ministerie van propaganda, onder leiding van *Goebbels*, moest hiervoor zorgen.

Deel IV bevat interessante beschouwingen over de hedendaagse maatschappij waarin Dethier de cultus van de domheid, de onredelijkheid en het nihilisme aan de kaak stelt. *„Heel ons sociaal bestaan valt onder het reglement en is derhalve statisch geworden. Het is duidelijk wat dit op politiek gebied betekent: de verzaking aan elk initiatief uitgaande van het volk en de opkomst van autoritaire regimes. Over heel Europa verspreidt zich langzaamaan een stelsel van paternalistische dictatuur, min of meer gesteund door een parlement met een betrekkelijk zwakke bedrijvigheid. Elke oppositie vervalt en zo ze nog bestaat, heeft ze een sporadisch karakter."*

Filip Vandenbroeke

⇨ ***Kronieken van Zuid-Afrika, Martin Botha en Hubert Dethier, VUBPress - Brussel, 1997, 271 blz., 795 fr.***

Met de vakantie voor de deur geeft WIJ u nog een selekt overzicht van het grote aanbod van toeristische gidsen. Na het lezen ervan bent u tenminste van één ding zeker:

Ook de Ardennen vormen een fantastisch vakantieoord.

P. Bolsius

◆ BOEKEN ◆

Géén fooi voor de gids!

'Weekenduitstapjes in België' van *Julien van Remoortere* is uitgegeven bij *Lannoo* en bevat een 20-tal autotochten langst 'de mooiste plekjes'. Deze gids is op dezelfde degelijke manier uitgebracht als soortgelijke uitgaven met wandel- en fietstochten van vorig jaar. Deze gids wil de gebruiker ervan een tiental weekeindes - voor elke provincie één - op stap laten gaan in België. Een goed verstaander heeft dan reeds begrepen dat het Van Remoortere niet te doen is om kilometervreterij. De routes die hij de lezer voorlegt bedragen per tocht zelden meer dan 50 km. Er is ruim de tijd vrijgemaakt voor het bezoeken of bezichtigen van monumenten en landschappen. Enkele tips voor plaatsen van overnachting ontbreken, maar hadden niet misstaan.

KORT BIJ HUIS ...

Voor wie af en toe ook eens de grens over wil kan 'Op ontdekkingstocht tussen Maas en Rijn' met *Ulrike Schwieren-Höger*. Deze uitgave van *Grenz-Echo Verlag* is een niet zo alledaagse toeristische gids geworden, mede omdat er veel aandacht uitgaat naar de soms verrassende punten van overeenkomst tussen steden en gemeenten in 3 verschillende landen. Daarbij wordt dieper ingegaan op o.m. de mijnbouw, de lakenindustrie, het carnaval, de sport en de keuken. Vijf grote(re) steden ontsnappen niet aan de aandacht van Schwieren-Höger: Luik en Hasselt in België, Maastricht en Heerlen in Nederland en Aken in Duitsland. In een vierde deel geeft de auteur een overzicht van de kleinere steden en gemeenten met hun bezienswaardigheden. Onmisbare gids voor een voor een verblijf in de Euregio.

In dezelfde reeks verscheen 'Op ontdekkingstocht in Eifel en Ardennen' van *Christoph Becker* en *Karin Besel*. Zij vergasten ons op 16 wandel-, fiets- en autoroutes in onze Oostkantons met grensoverschrijdende tochten naar het Eifelgebergte, het Groot-Hertogdom-Luxemburg en Nederland. Deze hebben telkens een specifiek karakter, zoals de mineraalbronnen en kuuroorden rond het drielandenpunt, burchten en kastelen in het hart van Europa, in de sporen van de turfstekers... Een cultuurgids die ons niet alleen de culturele identiteit van de Oostkantons laat ontdekken, maar ook de nauwe banden met de buurprovincies en landen laat bestuderen.

... EN VERDER WEG

Van *Kurt Titeca* verscheen in de Visumgids-reeks van Globe het deel 'Mountainbiken door de lage landen. De mooiste routes in België en Nederland.' Deze gids bevat niet enkel een bijzonder titel - ook de auteur maakt er zich vrolijk over dat er in de 'lage landen' wel erg weinig 'mountains' zijn - maar ook een dertigtal fietsroutes die afzonderlijk of in één lange beweging kunnen afgelegd worden. Daarnaast heeft de gids ook meerdere tips voor hem of haar die zich per fiets aan het grote avontuur wil begeven. Elke trip is bovendien gewaardeerd middels een sterrensysteem. Zo weet de sportieveling op welk - al dan niet bewegwijzerd - pad hij of zij zich begeeft.

Voor het buitenland houden we het kort: in de *Dominicus*-reeks van *Gottmer* - die zoals de goede wijn geen verdere krans behoeft - verschenen dit jaar o.m. 'Highlights van Engeland en Wales' van de hand van *Karin Schaedtler*. In dezelfde reeks verschenen dit jaar ook uitgaven over 'Ethiopië' en 'Birma'.

Wie met de kinderen naar het buitenland gaat kan dan weer even langs bij *Lannoo* daar verscheen over 'Italië' een reisgids voor de jeugd met - zoals dat hoort - veel kleurrijke tekeningen en veel speelse, zij het leerzame, informatie.

Van literaire duizendpoot *Maria Jacques* verscheen bij het Davidsfonds 'Het Zwarte Woud'. In haar reisboek slaagt de auteur erin de clichés van keurig verzorgde dorpjes, donkere dennen- en sparrenwouden te overstijgen en ons ook de andere kant van de regio te laten ontdekken. In veertien dagritten neemt de auteur de lezer mee langs de grote uithangborden van het Zwarte Woud, maar ook de kleine lieflijke hoekjes komen aan bod. Historische en toeristische informatie krijg je achteraan in het boek. De talrijke kleurenfoto's en kaarten tonen dat het hier om een fraai uitgegeven gids gaat. Deze is geschreven in verhaalvorm, zodat ook verhalen van streekbewoners een plaats vinden. Kortom, een reisgids die leest als een roman.

Waar u ook gaat: een goede reisgids gewenst!

- *Weekenduitstapjes in België. Julien van Remoortere. Uitg. Lannoo - Tielt, 1998, 168 blz., 545 fr.*
- *Op ontdekkingstocht tussen Maas en Rijn. Ulrike Schwieren-Höger. Uitg. Grenz-Echo Verlag – Eupen/Lannoo – Tielt. 1998. 205 blz., 695 fr.*
- *Op ontdekkingstocht in Eifel en Ardennen. Christoph Becker en Karin Besel. Uitg. Grenz-Echo Verlag – Eupen/Lannoo – Tielt. 1998. 235 blz. 695 fr.*
- *Mountainbiken door de lage landen. Kurt Titeca. Uitg. Globe - Roeselare. In de Visum-reeks. 1998. 175 blz., 545 fr.*
- *Highlights van Engeland en Wales. Karin Schaedtler. Uitg. Gottmer - Haarlem. In de Dominicus-reeks. 1998. 321 blz., 699 fr. De delen 'Ethiopië' en 'Birma' tellen respectievelijk 217 & 213 blz. en kosten 659 fr.*
- *Italië. Véronique Chabrol. Uitg. Lannoo - Tielt. In de reeks 'Reisgids voor de jeugd'. 1998. 123 blz., 398 fr.*
- *Het Zwarte Woud. Maria Jacques. Uitg. Davidsfonds – Leuven. 1998. 190 blz., 980 fr.*

Te huur

Wie al eens een huis, appartement of (studenten)kamer gehuurd heeft, weet dat de huurovereenkomst eerder wel dan niet voor moeilijkheden zorgt. Langs de kant van de huurder: omdat hij er eerder uit wil zonder daarvoor een schadevergoeding te willen betalen of een nieuwe huurder te willen zoeken. Omdat hij of zij meent de keuken erg praktisch te hebben ingericht en niet inziet dat de huisbaas daar andere inzichten over kan hebben. Of omdat de huurder wel een erg onduidelijk beeld heeft van 'een wilde tuin'. En laat juist die nieuwe huurders zo'n 'wanbetalers' zijn. Of zijn de verhuurders 'huisjesmelkers' pur sang? Want die komen elke maand wanneer de huurders er niet zijn controleren 'of er niets kapot is'. En willen onder geen beding de huurwaarborg teruggeven: de kranen lekken immers en de keukenkastjes hangen scheef. Natuurlijk kan een huurcontract ook op een prettige manier beëindigd worden. Maar voor het geval dat mocht blijken dat een 'scheiding met onderlinge toestemming' niet mogelijk blijkt heeft de verbruikersunie *Test Aankoop* een bijzonder praktisch boekje uitgegeven. 'Alles over huren en verhuren' heet het en het gaat in op zowat alle mogelijke aspecten van huren en verhuren. Zo zijn er tips voor b.v. het uitkijken naar een gepaste woning en het maken van een goede plaatsbeschrijving, maar ook een gedetailleerd 'rampenplan' voor het geval dat de huur vroeger moet opgezegd worden of de huurder dreigt uitgedreven te worden.

Niet alleen Test Aankoop heeft brood gezien in de nieuwe huurwet. Ook bij *Globe* en bij *Epo* verschenen dit jaar boeken over huren en verhuren. De 'Gids voor huurders en verhuurders. Wegwijs in de Belgische huurwetgeving' is een overzichtelijk werkje met daarin de belangrijkste principes van het huren van woningen, handelspanden, kamers, ... en van het pachten. Beide auteurs, *Staf Bellens* en *Colette Demil*, tekenden dit jaar ook al voor een erg goede bouwgids. Het boekje verschijnt in de 'Plusreeks' waarin o.a. ook een deel over belastingen verscheen.

Een derde werk is 'Het huurboek' dat, in tegenstelling tot de twee vorige uitgaven, ook de lezer die beroepshalve met huren en verhuren in contact komt moet tevreden stellen. Dit boek bevat vijf gedetailleerde delen en is ontstaan uit een samenwerking van de Vlaamse huurdersbonden met het *Vlaams Overleg Bewonersbelangen*. Een eerste deel maakt de lezers wegwijs in de uitgave, een tweede bespreekt het gangbare huurrecht terwijl een derde deel zich specifiek toelegt op de woninghuurwet. Het voorlaatste deel gaat dieper in op de mogelijke betwistingen tussen huurder en verhuurder en het afsluitende deel beschrijft de administratieve aspecten van het wonen in Vlaanderen. Daarin veel aandacht voor de specifiek Vlaamse regelgeving aangaande de veiligheid, gezondheid en bewoonbaarheid. Deze EPO-uitgave lijkt ons weliswaar vollediger, maar is iets minder makkelijk hanteerbaar dan de uitgaven van Test Aankoop en Globe. 'Het huurboek' is in vergelijking met beide anderen dan wel weer gunstig geprijsd. U kiest maar.

Nog een gouden tip: dit soort lectuur lees je best *voor* je een huurcontract ondertekent. Kwestie van niet al te vaak met onaangename verrassingen geconfronteerd te worden.

(gv)

- **Alles over huren en verhuren. 1997. 236 blz. Te bestellen bij Test Aankoop, Hollandstraat 13, 1060 Brussel.**
- **De gids voor huurders en verhuurders. Wegwijs in de Belgische huurwetgeving. Staf Bellens & Colette Demil. Uitg. Globe - Zellik, 1998, 183 blz., 595 fr.**
- **Het huurboek. De Vlaamse huurdersbonden i.s.m. vzw Vlaams Overleg Bewonersbelangen. Uitg. EPO - Berchem, 1998, 391 blz., 698 fr.**

NIEUW IN DE BIOS

THE WEDDING SINGER

Als je een pint goed bloed wil drinken, moet je luisteren naar Robbie Hart (Adam Sandler). Hij zingt de hits van de jaren tachtig en speelt de komiek op huwelijken, bar mitzvahs en alle andere feestjes die hij als entertainer te pakken kan krijgen. Robbie weet de spirit er in te houden, is humoristisch op de juiste momenten, zonder ooit iemand te beledigen, eigenlijk is hij de amuseur tout court. Julia (Drew Barrymore) is zijn vrouwelijke gelijke. Ze serveert op gelegenheden waar Robbie optreedt. Ze hecht aan de oude waarden van liefde en familie en zal gaan waarschijnlijk gaan trouwen met Glen, een versierder. Wanneer Robbie op z'n eigen huwelijk alleen blijft staan, weet je wat er staat aan te komen, en je bent er toch gelukkig om, want deze heerlijke romantische komedie had gewoon een happy end nodig. Schitterende vertolkingen, lekkere muziek (de film speelt in 1985), en een goed script. (***)

TARZAN AND THE LOST CITY

Tarzan (Casper Van Dien scoort een 7 als Tarzan) en Jane (Jane March, ik heb al veel betere Janes gezien) gaan trouwen. Maar Tarzan hoort dat de verschrikkelijke ontdekkingsreiziger Nigel Ravens (Steven Waddington) zich al moordend en brandend een weg baant naar de verloren stad Opar, die de bakermat van de beschaving zou zijn. Jane gaat hem natuurlijk achterna. Dan begint een vervelende speurtocht door de jungle, met dialogen die je voortdurend aan het lachen brengen, hoewel dat duidelijk niet de bedoeling was.

Als Edgar Rice Burroughs, de auteur van de Tarzanverhalen nog moest leven, zou hij deze film laten verbieden. Wat er wel mooi is, zijn de natuuropnamen, die allemaal gebeurden in Zuid-Afrika. (*)

Willem Sneer

◆ MEDIALANDSCHAP ◆

The Turning Point Na jaren ontmoeten twee vriendinnen, die samen een balletcarrière begonnen, mekaar opnieuw. Emma is een prima ballerina, Deedee is een huisvrouw en danslerares. Nu vragen ze zich af of ze niet gelukkiger waren geweest als de rollen waren omgedraaid. Interessante film van Herbert Ross uit 1977, met Shirley Maclaine en Anne Bancroft. **Zat. 4 juli, Ned. 1 om 20u.34**

Weekend at Bernie's Amerkaanse komedie. Twee ambitieuze bedienden in een verzekeringsmaatschappij hebben bij het nakijken van de boekhouding ontdekt dat het bedrijf voor miljoenen opgelicht werd. Meteen brengen ze hun baas Bernie op de hoogte, die hen uitnodigt voor een weekeindje in zijn riante villa op Long Island. Wanneer Larry en Richard daar aankomen, ligt Bernie dood in een zetel ... **Zat. 4 juli, TV 1 om 23u.20**

De keuze van Dekeyser Miel Dekeyser selecteerde een aflevering uit de BBC-reeks *Reputations*. Hierin wordt een portret geschetst van John Wayne, de stoere held uit vele western- en avonturenfilms. Maar achter de acteur schuilt een minder fraai perosnage... **Zon. 5 juli, Canvas om 20u.25**

Kwesties Reportage van Etienne Vervoort over hoe in Brussel en Vlaanderen wonende buitenlanders aankijken tegen onze samenleving. Hoe komt het dat ze vrij eensluidend zijn over ons, ondanks hun verschillende afkomst en sociale stand? **Maan. 6 juli, Canvas om 21u.20**

Blink Emma, een jonge vrouw en begaafd violiste, werd als kind blind. Na ruim twintig jaar krijgt ze door een transplantatie haar zicht weer terug. Helaas ziet ze meteen te veel, namelijk de moordenaar van haar buurvrouw. Originele Amerikaanse thriller. **Dins. 7 juli, Ned. 3 om 20u.15**

Jon Voight en Burt Reynolds in 'Deliverance". Woens. 8 juli, TV1 om 21u.55

Canadian Bacon Amerikaanse komische film van Michael Moore. Na het einde van de koude oorlog is de populariteit van de Amerikaanse president getaand. Daarom besluit hij samen met zijn raadgevers een nieuwe vijand te zoeken ... **Dond. 2 juli, Canvas om 21u.25**

Max De eerste Jacques Vermeire-film blijft trouw aan de formule die succesvol bleek voor zowel Gaston & Leo als voor Urbanus. Hoewel algemeen werd aangenomen dat deze film van Freddy Coppens uit 1994 een opeenstapeling zou worden van smoelwerk, speelt Vermeire wel degelijk een rol. En dat doen zeker ook Greet Rouffaer en Ianka Fleerackers. **Vrij. 10 juli, TV 1 om 21u.45**

Van tijd tot tijd zijn de boeken die verschijnen over media, haast zo interessant als de boodschap die de bewuste media verspreiden. Daarom deze en volgende weken geen gewone mediarubriek, maar een aantal leestips over media. We beginnen met een essay van Hans Magnus Enzensberger.

TV als nulmedium

VUM

Hans Magnus Enzensberger.

In Het scherm der verbeelding' verzamelden *Maarten Doorman* en *Michaël Zeeman* een aantal essays over televisie. De bundel bevat bijdragen van diverse auteurs waaronder *Hans Magnus Enzensberger.*

Enzensbergers pennenvrucht komt er grofweg op neer dat alle klachten over het medium TV in feite ongegrond zijn omdat TV geen betekenis verspreidt. TV is geen manipulator, zorgt er niet voor dat mensen het getoonde klakkeloos gaan overnemen, vervangt de werkelijkheid niet en is al helemaal niet in staat tot de creatie van 'een nieuwe mens'. Toch zijn dat gangbare mediatheorieën. Bewezen zijn ze volgens Enzensberger niet: *„Zo is het, om maar een voorbeeld te noemen, tot nu toe niemand gelukt ons buiten de psychiatrische kliniek ook maar één televisiekijker te laten zien die niet in staat zou zijn verschil te maken tussen de echtelijke ruzie in een televisieserie en die aan zijn ontbijttafel. Dat schijnt de voorstanders van de simulatietheorie niet te hinderen".*

Toch hebben deze en andere 'injectienaald'-theorieën jarenlang als de enige waarheid gegolden. Dan kon maar gebeuren omdat ze gretig afname vonden. En wie, denkt u, is bijzonder geïnteresseerd in deze grote samenzweringstheorieën van de media? Inderdaad: de politicus. *„Dat is ook niet verwonderlijk, want de overtuiging dat hij 'in den lande' te maken heeft met miljoenen idioten, behoort tot de psychische basisuitrusting van de beroepspoliticus."*

Dat zowel het TV-toestel als de programma's die erop verschijnen vooral ook economische produkten zijn wordt door politicus en wetenschapper nogal eens vergeten. Dat maakt dat de overwegingen van de TV-industrie van 'een ascetische nuchterheid' zijn. *„Slechts één factor speelt bij het denken en streven van de industrie geen rol: het programma. Ter discussie staat wie er betaalt en wie incasseert, wanneer, waar, hoe, van wie, maar nooit of te nimmer wat er uitgezonden wordt. (...) De industrie weet namelijk dat ze het eens is met de beslissende maatschappelijke figuur in haar spel: de televisiekijker. Die stuurt, geenszins willoos, op een toestand aan die je alleen als programmaloos kunt karakteriseren. Om dat doel te bereiken maakt hij virtuoos gebruik van alle beschikbare knoppen van zijn afstandsbediening."*

ZONDER INHOUD

Enzensberger onderbouwt verder de stelling dat het medium in feite niet meer is dan een 'middel' en het 'programma' iets van een partij, een krant, ... De huidige succesprogramma's à la 'Rad van Fortuin' zijn dus geen échte programma's, hooguit een 'verschijnsel' (alleen de Uitzendingen door Derden zijn dus TV-programma's in Enzensbergers ware zin van het woord). De auteur trekt daarbij de parallel met de boekdrukkunst: ook daar heeft de industrie - met het oog op winst - al snel naar mogelijkheden gezocht om het medium van programma's (zoals manifesten e.d.) te ontdoen. Een en ander resulteerde in o.m. de stationromannetjes, de stripverhalen, ... De ondernemers in de boekdrukkunst waren als het ware op zoek naar een nulmedium: wel middel, geen programma. *„Een overweldigend record dat tot nu toe onovertroffen bleef in de grafische industrie en dat de droomgrens van het analfabetisme bereikt, is door* Bild Zeitung *gevestigd."* Maar zelfs in zo'n blad heeft de lezer de neiging om betekenis te zoeken, stelt ook Enzensberger vast, en daarom bieden de nieuwe(re) media mogelijkheden om nog verder door te gaan naar de nulgrens. *„De visuele technieken, de televisie bovenal, zijn pas in staat de last van de taal werkelijk af te werpen en alles wat ooit programma, betekenis, 'inhoud' heette, te liquideren".* Zet een zuigeling voor het TV-scherm, zegt de auteur, en hij zal - ondanks het feit dat inhoud hem vreemd is - gefascineerd blijven kijken.

Dat de TV-programma's in feite inhoudsloos zijn, kan de politici en hun functionarissen evenwel niet deren: zij lijden volgens Enzensberger nog steeds aan de 'programma-illusie' en gieten een en ander (zie ook de Vlaamse situatie/red) vlot in wetten waarbij begrippen als 'democratische vertegenwoordiging' en 'neutraliteit', ... schering en inslag zijn. Toch zal de idee dat TV kan ingeschakeld worden voor *'programma*-overdracht' nooit helemaal uitgeroeid kunnen worden: elk nieuw medium ent zich immers op een voorgaand waarmee in dit geval wél een programma kon worden of werd overgebracht. *„De evolutionaire eierschalen die de televisie met zich meesleept, vallen in het bijzonder op bij bepaalde genres die zich als fossielen in het programmaschema hebben gehandhaafd. Zo spoken verkeerd gebruikte vormen als preek, opera, kamerconcert, society-komedie en hoofdcommentaar door het nulmeduim, waar ze niets te zoeken hebben."*

DE WET VAN DE KIJKER

En wat de kijker betreft: hoe ondergaat die al die mooie mediawetten? Enzensbergers antwoord laat niets aan de verbeelding over: *„Hij weet precies waarmee hij te maken heeft. Hij is gevrijwaard van elke programma-illusie. De richtlijnen van de wetgever spatten, geconfronteerd met zijn praktijken, als zeepbellen uit elkaar. In plaats van zich te laten manipuleren (opvoeden, informeren, ontwikkelen, voorlichten, aansporen) manipuleert hij het medium om zijn wensen door te drijven. Wie zich niet naar die wensen voegt, wordt door middel van één druk op de knop gestraft, met beeindiging van de liefde, wie ze vervult wordt met fantastische kijkcijfers beloond."*

⇨ *Het scherm der verbeelding. Maarten Doorman & Michaël Zeeman (samenstellers). Uitg. Meulenhoff/Kritak - Amsterdam. 1998. 238 blz., 798 fr.*

Gezelle – Van Wilderode

De gelijkenis tussen Guido Gezelle (1830-1899) en Anton van Wilderode (1918-1998) is opvallend: beiden op een kentering van tijden geboren, beiden rechtlijnig priester, beiden begenadigd leraar, beiden verguisd én bewonderd, beiden bron van een stroom gelegenheidspoëzie, beiden fel bewogen door het maatschappelijk gebeuren.

Over de gelegenheidsverzen en het sociaal engagement van beide dichters wordt nogal eens minnetjes gedaan: van schrijvers wordt wel verwacht dat zij de echo leveren van hun tijd en van de tijd daarnà, maar o wee wanneer deze echo knarst in de oren van een bepaalde soort betweters.

Met een tijdsverschil van precies 100 jaar (1890/1990) hebben Gezelle en Van Wilderode een zogenaamd „gelegenheidsvers" gepleegd over wat hen beiden wel zeer nauw aan het hart lag: de toekomst van Vlaanderen. Het vers van Gezelle (*Mochte mij dat nieuws gebeuren*) betekende een anker voor veel Rodenbach- en andere studentenbonden, dit van Van Wilderode (*De wereld die wij willen*) galmde ooit op de IJzerbedevaart. Sommigen zullen zich ergeren aan de boodschap die van beide teksten uitgaat maar wie de moed heeft om onbevangen en onbevooroordeeld te luisteren, moet beseffen dat de opdracht die beide dichters aan zichzelf en hun omgeving opleggen geen onverschilligheid duldt.

Guido Van In,
Brugge

WEDERWOORD

In Flanders Fields

In WIJ (4 juni jl.) lazen wij met genoegen dat u aandacht heeft voor het nieuwe *In Flanders Fields Museum* in Ieper. Elke vorm van kritische verslaggeving is ons lief, alleen vermoeden we dat schrijver wat snel is geweest toen hij de sectie over het Belgische Leger bezocht. Anders kunnen we niet begrijpen waarom hij ons een „gemiste kans" aanwrijft, en zelfs een beetje gebrek aan durf. Naar ons gevoel gaan wij geen enkel probleem uit de weg, ook niet dat van critici die slordig zijn. Vandaar dit antwoord.

1. Het artikel stelt dat wij geen melding maken van *'de taaltoestanden in het geallieerde kamp'*. Dat klopt niet. In het introductiepaneel wordt de taalkwestie wél geduid.

Voorts 'vergeet' WIJ te vermelden dat we ook de aanhef van de eerste 'Open Brief' citeren en Joe English' heldenkruis afbeelden. Ook zijn er in de toonkast exemplaren te zien van de eerste gedrukte uitgave van de eerste 'Open Brief' en van het 'Zwartboek van de Vlaamse soldaten aan de IJzer'.

2. Het artikel zegt: „Men had de buitenlandse bezoeker zelfs – zonder daarvoor de geschiedenis te moeten vervalsen! – kunnen informeren over de Babelse spraakverwarring die heerste tussen de 30 verschillende nationaliteiten aan het front." De afdeling „Een multinationale oorlog" gaat helemaal over die 30 nationaliteiten. Dat cijfer komt trouwens van ons, wij hebben die nauwgezette telling gedaan.

Laat WIJ dus zwijgen over geschiedenisvervalsing.

Piet Chielens,
Coördinator
In Flanders Fields Museum

Red. Wie er het bewuste artikel in WIJ nog eens aandachtig op naleest zal merken dat 1. wel verwezen wordt naar de Open Brief en 2. dat niemand geschiedenisvervalsing wordt verweten. Er staat wel dat het museum de buitenlandse bezoeker had kunnen informeren over de Babelse spraakverwarring (...), zonder daarvoor de geschiedenis te moeten vervalsen.

En dat is toch heel wat anders dan suggereren dat WIJ het museum te Ieper van geschiedenisvervalsing verdenkt.

Vergeten

Marc Van Peel had het op het CVP-congres over de christelijke waarden. Hij had het over de ontreddering van deze tijd en de publieke verontwaardiging over de vier moorden in de zaak-Dutroux en de vaststelling dat we het met zijn allen logisch vinden dat er elk jaar ongeveer 180 kinderen doodgereden worden. Van Peel vergat de 1400 legale abortussen van 1997 te vermelden die ook niet in de media kwamen en door diezelfde publieke opinie zonder verontwaardiging en zonder protest worden geduld, ook door de CVP. Bijvoeging van ondertekende: legaal inderdaad door een afschuwelijke wet die niet alleen door de CVP maar ook door de VU werd goedgekeurd! Volksnationalisten vermoorden hun eigen kinderen niet!

Frans van Dessel,
Nijlen

Ware schuldige

Het is de mens, en doorgaans hij alleen, die de oorzaak is van veel onheil (WIJ, 25 juni jl., *Verkeerd bezig*). Dat klopt! Het is echter te zien welke mens of groep mensen er de oorzaak van is dat er een sneeuwbaleffect ontstaat. Zulke reusachtige omvang zoals we nu beleven ontstaat niet zonder aanwijsbare redenen.

Algemene ontevredenheid, stress, werkloosheid, filerijden, verhoogde werkdruk, onzekerheid, overbodige vrije tijd, enz. zijn de basis van stijgende agressie, egoïsme, sociale onrust, baldadigheid, criminaliteit, drug- en alcoholgebruik, enz.

Volkswagen-Vilvoorde staakt om een beperkt feit. De abnormale hevigheid van de uitbarsting is echter het gevolg van de te hoge werkdruk of van een algemene ontevredenheid. Truckers begaan veel meer ongelukken door te hoge werkdruk. De haast en gejaagdheid veroorzaken steeds meer verkeersongevallen.

Zo komen wij tot de aanstichter van alle onheil. Het beleid van de groep mensen, de overheid die schuldig is aan het ontstaan van een klimaat waarin niet meer te leven is. Die de menselijke psychische capaciteiten overstijgt. Die een vlucht doet ontstaan naar (tijdelijk) vergeten. In kalmeerpillen, alcohol, drugs. Zelf de overdreven massahysterie rond het WK-voetbal is daar een teken van. Het veelvuldig geworden reizen is niet een beloning voor hard werken, maar een vlucht om er eens uit te zijn.

Zeer ergerlijk dat de protesten van de opgejaagde mensen zich steeds keren tegen hun (onschuldig!) bedrijf. Daarmee maken zij de toestand nog véél erger voor zichzelf want riskeren sluiting. Protesteren tegen de vijand. De overheid die aan de basis ligt van hun ontevredenheid is de schuld! Wrijft zich in de handen omdat ze buiten schot blijft.

Bedrijven kunnen niet wachten tot de politici hun beleidsfouten inzien. Passen zich snel aan om géén verlies te lijden en te moeten sluiten. Leggen hogere productiviteit op. Ontslaan. Delocaliseren als het niet meer gaat. Worden overgenomen door buitenlandse, vaak meedogenloze aandeelhouders die er de riem nog heviger opleggen.

Jammeren over de huidige triestige samenleving kan eeuwig duren en zal nog erger worden als we de oorzaak uit het oog verliezen. Die ligt voor de hand!

Willy Degheldere,
Brugge

VU-span

In mijn jeugdjaren werd ik door Frans Vander Elst begeesterd voor zijn „Vlaams-nationaal democratisch denken". Ik ben er nu 65 en nog steeds lid.

De stemming over het Repressiedecreet (WIJ, 18 juni jl.) heeft duidelijk aangetoond dat, wanneer puntje bij paaltje komt, SP, VLD en Agalev klappertanden voor de grote *bekken* van hun Waalse geestesgenoten. Deze partijen hebben duidelijk schrik van een eigen Vlaams profiel uit te bouwen wat het oorlogsverleden in Vlaanderen betreft. Het is na 54 jaar toch overduidelijk dat er in Vlaanderen andere motieven bestonden dan in Wallonië. Men kan toch geen appels met peren vergelijken. Een federale maatregel kan derhalve niet. Het zijn de deelstaten zelf die hun verantwoordelijkheid terzake dienen op te nemen. De Walen hebben niets, maar dan ook niets, in te brengen tegen dit Vlaamse decreet.

Ik vind het zo spijtig dat zoveel energie en zoveel geld in ID21 wordt gestoken (WIJ, 25 juni jl.). Volgens mij heeft de Volksunie helemaal niets te winnen met dit initiatief. Het siert Bert Anciaux dat hij zijn nek durfde uitsteken, maar de realiteit op het terrein is harder dan een idealistisch droombeeld. De kiezers wensen geen wazigheid maar een sterk en duidelijk omlijnd kader. Ik geloof niet meer in een paarse coalitie waarvan ID21 het cement zou zijn. Ik geloof wel in een democratisch Vlaams-nationalisme verdedigd door de Volksunie.

Kom terug Bert Anciaux om het Volksunie-span mee te helpen trekken.

Albert Lepeer,
Kortrijk

Een brede alliantie

Waar naartoe vraagt lezer Nico Van Campenhout zich af? (WIJ, 18 juni jl.)

Mijn antwoord hierop is kort en krachtig: naar een brede alliantie (VU-ID21-VLD) omwille van Vlaanderens toekomst. Een eerste argument. Vlaanderen staat voor een belangrijke fase in het grootste staatsvormend project. De zetel- en machtsverdeling na de komende verkiezingen zijn biezonder belangrijk, een bundeling van de krachten én de stemmen zijn daarom nodig.

De huidige kieswetgeving en de versnippering over (teveel) kleinere partijen spelen immers in het voordeel van de gevestigde partijen. Zo kan het gebeuren dat CVP-SP, met amper 40% van het potentieel aantal stemmen, een meerderheid hebben in het Vlaamse Parlement.

Kunnen wij op zo'n belangrijk moment in Vlaanderens geschiedenis het risico lopen dat CVP-SP, desgevallend aangevuld op Vlaams én federaal niveau met de „Belgicistische" tandem Agalev/Ecolo, een nadelige staatshervorming aan Vlaanderen oplegt en daarmee Vlaanderens toekomst hypothekeert?

Een tweede argument. De jongste „Agusta-verkiezingen" hebben nogmaals de conservatieve reflex („zekerheid boven vernieuwing") van de doorsnee Vlaamse kiezer aangetoond. Een voor de Vlaming geloofwaardig alternatief voor de CVP-SP-coalitie, moet daarom én vernieuwend zijn én tegelijk zekerheid bieden. De samenwerking VU-ID21 is hiertoe een belangrijke, maar onvoldoende stap.

Enkel een brede alliantie VU-ID21-VLD kan én vernieuwing én zekerheid bieden. Deze alliantie is „incontourable", want wellicht de grootste Vlaamse formatie en zal dus zwaar doorwegen op de komende staatshervorming.

Binnen deze alliantie-driepoot is de VU dé Vlaamse motor, ID21 het vernieuwend element en accentueert de VLD het zekerheidsaspect.

In deze brede alliantie heeft de VU een sleutelrol voor Vlaanderens toekomst, m.a.w. niet de CVP, maar de VU moet én zal dan ook het verschil maken voor Vlaanderen.

Daarom moeten wij nù onze pleinvrees overwinnen. De komende generaties Vlamingen zullen ons daarvoor biezonder dankbaar zijn.

Wilfried Leemans,
Willebroek.

P.S. De redaktie ontvangt graag brieven van lezers. Naamloze, scheld- en smaadbrieven gaan de scheurmand in. De redaktie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken. Brieven worden voluit ondertekend, tenzij de schrijver verzoekt initialen te gebruiken.

Fryslân yn 'e pronk heette het op het Provinsjehûs bedachte evenement. Duizenden, nee tienduizenden Friezen dienden op zaterdag 20 juni de Friese Pompeblêdevlag uit te steken om op deze manier het hoogtepunt van jubileumjaar 'Fryslân 500' mee te vieren. Daartoe werd korting gegeven op de Friese vlag. Deze actie liep aardig, maar leidde niet tot massaal vlagvertoon.

◆ UITSMIJTER ◆

Fryslân 500 gaat aan meeste Friezen voorbij...

K. Coppieters

De Friezen blijven onverschillig tegenover de door bestuurders bedachte jubileum-manifestatie *Fryslân 500* en sommigen reageerden zelfs ronduit vijandig. Zo wapperde in het dorp Bitgum op 20 juni de zwarte vlag op de kerktoren, want volgens de koster is het gevierde jaar 1498 een zwarte bladzij in de Friese geschiedenis. De koster werd op het matje geroepen door kerk- en gemeentebestuur en het zoveelste relletje rondom de weinig succesvolle Fryslân 500-manifestatie was geboren!

SCHIERINGERS EN VETKOPERS

Met 'Fryslân 500' wil het provinciaal bestuur, waarin CDA, PvdA en VVD de dienst uitmaken, feestelijk herdenken dat Fryslân vijf eeuwen „centraal bestuur" kent. In 1498 werd Friesland verscheurd door strijd tussen hoofdlingen-families die in de volksmond de *Schieringers* en *Vetkopers* werden genoemd. Omdat ze de strijd zelf niet konden winnen zochten de Schieringers de steun van hertog Albrecht van Saksen, die in het kielzog van Maximiliaan van Oostenrijk in de Nederlanden vertoefde. Het huurleger van de hertog wist het verzwakte Fryslân inderdaad plunderend te veroveren en maakte een eind aan de Friese vrijheid. Die vrijheid was juist de Friezen zo dierbaar omdat Fryslân – in tegenstelling tot Holland en andere naburige gewesten – nimmer leenheren en horigen kende. De individuele Fries was met andere woorden echt vrij.
Maar in 1498 was die vrijheid voorbij en al in 1500 kwamen de Friezen spontaan in opstand tegen de onredelijk hoge belastingen die de Saksische heer opeiste. Hij hield slechts stand in de steden Ljouwert en Frjentsjer en zond vervolgens een leger om Fryslân in het gareel te dwingen. De zoon en opvolger van Albrecht, George, was geen haar beter. Hij dwong Fryslân tot driemaal toe tot extra betalingen voor oorlogsdoeleinden en toen hij evenals zijn vader slechts de steden Leeuwarden en Franeker onder controle kon houden deed hij zijn rechten op Friesland in 1515 over aan Karel V, waardoor Fryslân voor het eerst centralistisch bestuurd ging worden door de Habsburgers vanuit... jawel Brussel. De Saksische periode, die nu grootschalig gevierd zou moeten worden, duurde al met al nog geen 17 jaar.

TACITUS

Voor de Frysk Nasjonale Partij en de *Ried fan de Fryske Beweging* was de viering van Fryslân 500 ogenblikkelijk een onverteerbare gedachte, want het verlies van vrijheid vier je niet. Bovendien betekende 1498 ook het (voorlopige) einde van het Fries als officiële taal van bestuur en rechtspraak. Provinciale staten bleken in meerderheid echter doof voor de historische vraagtekens en namen het onverstandige besluit om een volksfeest te organiseren voor iets wat het volk amper valt uit te leggen. Fryslân 500 wekt namelijk de suggestie dat Friesland 500 jaar bestaat, wat aantoonbare onzin is want de Romeinse geschiedschrijver Tacitus beschreef *Frisia* en de *Frisae* al uitvoering in het jaar 12 voor Christus. Tacitus zou zich trouwens niet onder de Friese barbaren wagen, want de meest belasting-collectanten die de Romeinen naar het noorden stuurden overleefden dit niet. Het in de tachtiger jaren gelanceerde idee om in 1988 een manifestatie *Fryslân 2000* te organiseren werd toen hooghartig afgewezen door het provinciaal bestuur...
Momenteel wankelt de manifestatie Fryslân 500 van incident naar incident. Friese nationalisten herdachten bij het dorp Jorwert demonstratief de gevallen vrijheidsstrijders van 1498 en een enquête onder de bevolking wees uit dat slechts een minderheid Fryslân 500 steunt. Een groot historisch congres ging vergezeld van een bommelding en de oprichting van actiecomité „Fryslân 500 +". Commissaris Loek Hermans – zelf geen Fries maar Limburger – raakte klaarblijkelijk behoorlijk geïrriteerd over zoveel ondankbaarheid van de Friezen voor een manifestatie die Fryslân in zijn ogen „op de kaart zou moeten zetten" dat hij meermalen hard uithaalde naar tegenstanders, die hij „laf gedrag" verweet. 1498 mankeert immers de geboorte van een nieuwe vrijheid, die het voortbestaan van de Friese taal en cultuur garandeerde, analyseert amateurhistoricus Hermans.

ZEILWEDSTRIJD

FNP-voorman Jan van der Baan wees Hermans er op dat gelukkig het bestuur niet bepaalt hoe het volk over de geschiedenis moet denken, zoals bijvoorbeeld in China, het land dat Hermans nog onlangs bezocht als leider van een Friese handelsdelegatie. In plaats van Hermans zelf reageerde de *Friese Partij van de Arbeid* als een gestoken wesp op de uitlatingen van Van der Baan. Hij zou Hermans een dictator genoemd hebben en zou zelfs moeten aftreden als statenlid, want de FNP is immers onderdeel van het provinciaal bestuur, vinden de sociaal-democraten. Een en ander zal zelfs leiden tot een heus debat op de laatste vergadering van de Provinsjale Staeten voor de zomervakantie. Het is niet ondenkbeeldig tot het extra debat de traditionele zeilwedstrijd voor Friese politici op dezelfde dag in gevaar brengt, en zoniet dan toch de sfeer enigszins bederft...
De aanhoudende en oplopende irritaties en woede tussen de merendeels betaalde voorstanders van Fryslân 500 en de Fries-nationalistische tegenstanders doen zelfs denken aan de strijd tussen de Schieringers en de Vetkopers, alhoewel toendertijd de ideologische verschillen aanmerkelijk minder duidelijk waren. Het ging de Schieringers en Vetkopers om niets meer of minder dan om de macht. Het grote voordeel van de strijd nu is dat het volk er niet rechtstreeks onder lijdt. Datzelfde volk toont trouwens nu al veel meer enthousiasme voor het evenement *Simmer 2000*, dat in de zomer van de eeuwwisseling vele duizenden Friese emigranten uit Amerika, Canada, Australië, Zuid-Afrika en andere emigratielanden naar hun dorp of stad van herkomst uitnodigt om samen feest te vieren. Deze manifestaties, gekoppeld aan het *Frysk Festival*, brengt nu al tientallen dorpen en duizenden vrijwilligers in beweging, terwijl Fryslân 500 vooral een evenement is van gesubsidieerde instellingen die wel mee moeten doen, of ze nu willen of niet. Om niet onnodig zout in de wonde te strooien hult het comité Simmer 2000, met de *aimabele* Elfstedentocht-voorzitter *Henk Kroes* als praeses, zich momenteel in stilzwijgen. Zij zullen ongetwijfeld lering trekken uit de fouten van deze zomer.

P. Bolsius

VERTREKOVERSCHOT

Het idee achter Simmer 2000, het uitnodigen van de Friese diaspora, is een duidelijk bewijs van de stelling dat het Fryslân vaak niet goed ging in de nieuwe vrijheid van het centraal gezag. En dan gaat het nog niet eens zozeer om de federaal bestuurde Nederlandse Republiek, maar vooral om de centralistische eenheidsstaat zoals die ontstond na de Franse tijd. Het is Fryslân vooral in de 19de en een groot deel van de 20ste eeuw duidelijk niet goed gegaan. Zo kreeg Fryslân als laatste gewest spoor- en autowegen. En ook nu loopt de ontsluiting en economische ontwikkeling nog steeds achter bij de rest van Nederland, zoals Hermans betoogde tijdens de onderhandelingen met de Nederlandse regering over extra financiële steun. De Friese bevolking groeide decennialang nauwelijks, het vertrekoverschot was tot in de jaren '70 hoog, goed en minder goed opgeleide Friezen kunnen vaak geen baan vinden in eigen streek. Om dan feest te vieren met 500 jaar centraal gezag als aanleiding, het blijft een beetje raar. Maar gelukkig blijkt het wantrouwige volk wijzer dan haar bestuurders.

Onno P. Falkena

Bron: Geschiedenis van Friesland, Fryske Akademy, Ljouwert 1980.

Het jaar 1498 vieren is voor echte Friezen een onverteerbare gedachte. In dat jaar werd hen namelijk een aantal vrijheden, o.m. het gebruik van hun taal in bestuur en rechtspraak, ontnomen!

De nationale sport weekt meer emotie los.